Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR.12 112. ÅRGANG 17.11.26 - 19.01.27

Humsam på Gløshaugen 8 | Lauren Southern på demokratifestivalen 22 | Årets 20 beste album 46

Sunniva eller...

Side 38

GRATIS

Studenttilbud!

Les Vårt Land
digitalt gjennom
hele studietiden

Scan qr-koden
eller finn oss på
Studentkortet.no

* Tilbudet er kun tilgjengelig for studenter som har registrert seg på Studentkortet.no. Tjenesten er gratis.

vårt land

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Håvard Stenstadvold
– Tlf: 917 75 460
avisredaktor@studentmediene.no

NESTLEDERE UNDER DUSKEN
Andreas Dalhaug
– Tlf: 468 32 913
avisnestleder@studentmediene.no

Anette Rauan
– Tlf: 902 76 287
nettredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR STUDENTMEDIENE I TRONDHEIM AS
Emma Linnea Holm-Ross
– Tlf: 482 08 904
ansvarligredaktor@studentmediene.no

DAGLIG LEDER
Noah Handeland
– Tlf: 415 68 818
dagligleder@studentmediene.no

SALGSSJEF
Herman Bache Jenssen
salgssjef@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
Inga Sægrov Binningsbø
nyhetsredaktor@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
Hans Einar Tuhus Fuglum
debattredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREDAKTØR
Sigrid Auno
reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Eivind Karlsen Eines
kulturredaktor@studentmediene.no

FOKUSREDAKTØR
Lise Strand
fokusredaktor@studentmediene.no

MUSIKKREDAKTØR
Wendy Wingwei Leung
musikkredaktor@studentmediene.no

FOTOREDAKTØR
Grigore Cazacu
fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISKSJEF
Nora Louise Weidemann Grimstad
grafisksjef@studentmediene.no

ILLUSTRASJONSSJEF
Thomas Vevle Bruknapp
illustrasjonssjef@studentmediene.no

DESK
Cecilie Bjørnsdotter Raustein (sjef), Kristoffer Ramsøy Fredriksen (nestsjef), Benedikt Erikstad Javorovic, Christina Xenaki, Karianne Folkvord Furset, Sina Leirvik, Kjersti Eline Stuen, Mille Eftang Meinich, Erle Frost, Hallvard Speetjens Svindland, Amelia Vasaru, Lise Eriksen, Stine Aunan

GRAFIKERE
Nora Louise Weidemann Grimstad (1-5)
Kaia Hågensli (6-11)
Martine Bræck Hanssen (12-15)
Louise Horn (16-21)
Heidi Lysgård Fagerheim (22-27)
Nicolas Pedersen Alter(28-29, 56-57)
Margrethe Høgh Sognnæs (30-33)
Alva Løvvik Norheim (34-37)
Julie Horn Kvåle (38-41)
Isabelle Mac Quarrie Nordin (42-45)
Hedda Vinje Sand (46-55)

KORREKTUR
Anna Julie Wallenius

FORSIDE
Max Aakre Kristiansen

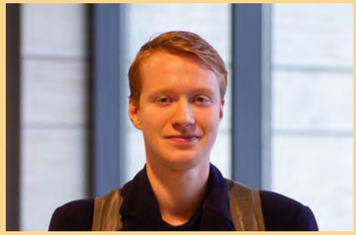
I denne utgaven

ANSATTE FRA DRAGVOLL FORBEREDES TIL CAMPUSSAMLING

Etter hvert som Dragvoll skal stenges, og all aktivitet flyttes til Gløshaugen, må ansatte vennes til et nytt arbeidsmiljø. For å gjøre overgangen mykere har NTNU iverksatt en overgangsløsning der ansatte på Humsam jobber på Gløshaugen.

Side 8

BEFINNER VI OSS EGENTLIG I EN LESEKRISE?

Det er en bred oppfatning at vi leser mindre enn noensinne. Norge gjør det dårlig på internasjonale tester, og skjermene brer seg i alle offentlige rom. Til tross for dette blir fysiske bøker fortsatt mer og mer populære.

Side 34

INTERVJU MED EKS-MAGA-INFLUENSER LAUREN SOUTHERN

Over et tiår har gått siden Lauren Southern ble internettkjendis. I dag ser hun tilbake på tiden med vemmelse. Nå har hun et nytt liv som lærer og forfatter. Hun jager ikke lenger seere og likerklikk og er fornøyd med en kjedelig tilværelse.

Side 22

LES MER PÅ UNDERDUSKEN.NO

TIPS OSS!

tips@studentmediene.no

ANNONSERE?

salgssjef@studentmediene.no

Under Dusken er et uavhengig organ for studenter i Trondheim, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir distribuert gratis i Trondheim, og kommer ut seks ganger i semesteret. Under Dusken arbeider etter god presseskikk i henhold til Vær Varsom-plakaten. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Under Dusken blir utgitt av Studentmediene i Trondheim som får økonomisk støtte av Velferdstinget i Trondheim og Studentersamfundet i Trondhjem, som står uten redaksjonelt ansvar.

Lisensnr. 241823
Sertifikat nr. 1638

TRYKT I NORGE
NO - 123

Miljøtrykksak fra Trykkpartner AS.

Det er ikke meningen å lese pensumboker

UNDER DUSKEN VIDEO PRESENTERER

Du lever studentlivet - vi filmer det! Under Dusken Video lager alt fra spennende intervjuer til gøyale sketcher. Vi dekker alt det forskjellige Trondheims studentliv kan tilby. Sjekk ut videoene våre på underdusken.no/video eller Youtube.

- Det er sjelden inspirerende å høre på norsk rap

Hva skiller Tøyen Holding fra den norske rapscenen? Få svaret på dette og mye annet her!

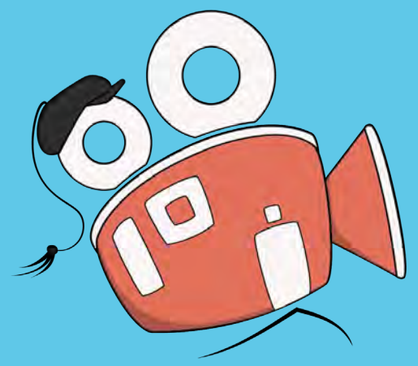

Ingen mål uten én i promille

Hvordan går det når to eminente grupper på Samfundet konkurrerer i promillefotball? Se reportasjen her.

Følg med på sosiale medier

@underduskenvideo

LEDER

Håvard Stenstadvold

REDAKTØR I UNDER DUSKEN

Innovasjon oppstår ikke i forelesningssalen

Om fritidsrom nedprioriteres i campussamlingen, vil Norge tape både økonomisk og innovativt.

Campussamlingen er godt i gang. Tunga er allerede blitt ofret til fordel for campus Helgasetr, og Dragvolls absorpsjon nærmer seg med stormskritt. I takt med prosjektets fremgang stiger også diskusjonsmengden, blant studenter og ansatte så vel som i media – ikke minst i Under Dusken, og på det runde røde.

På Samfundsmøtet forrige lørdag ble vår kjære rektor Tor Grande, (rek) Tor Grande som han så fint ble kalt i arrangementstittelen, utspurt om campussamlingen av mange engasjerte studenter, inkludert undertegnede. I ettertid er det spesielt én detalj fra møtet som sitter igjen hos meg.

Et av poengene som ble gjort på talerstolen er at NTNUs fortrinn ikke er det akademiske. Vi ligger ikke i Ivy League-sjiktet på universitetslistene, med mindre du studerer marin teknikk. I skrivende stund ligger UiO på 119. plass globalt på rangeringen til QS. NTNU er nummer 267.

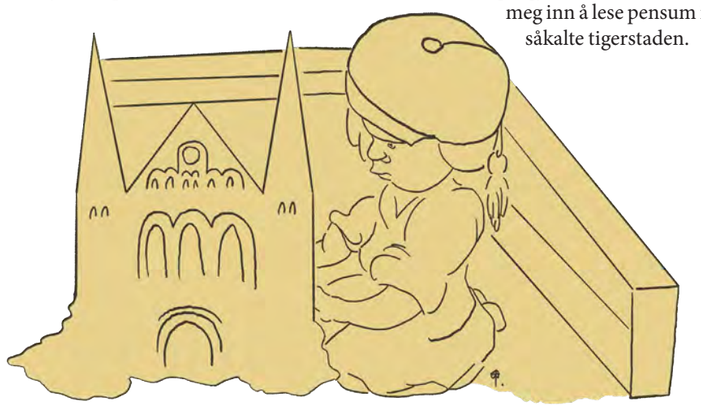
Men hva et eller annet utenlandsk konsulentselskap tenker om NTNUs plassering betyr fint lite i praksis. Vil man bli ingeniør i Norge, er det først og fremst hit man søker seg. Og innenfor andre fagområder er det få arbeidsgivere som bryr seg om man studerte i hjembyen til Reitan eller den andre kongen.

Likevel ble det meddelt at NTNU har et uhyre stort fortrinn fremfor andre universiteter i landet, kanskje til og med i verden: vårt enestående studentmiljø. Over hundre festglade linjeforeninger, en armé med tekniske og ikke-tekniske verv og ikke minst Samfundet. Måtte jeg velge igjen, hadde det ikke falt meg inn å lese pensum i den såkalte tigerstaden.

Disse er alle arenaer hvor studenter kan utvikle sine ferdigheter, ikke bare sosialt, men også faglig. Et ikke bare godt, men fenomenalt studentmiljø vil gjøre det mye lettere å prestere akademisk av grunner som kan marsjere under banneret «mental helse». Men mindre åpenbart enn det: Det er i den løsslupne fiklingen og mekkingen at innovasjon oppstår.

Om NTNUs ledelse vil formidle kunnskap «for en bedre verden», gjør de seg tjent med å prioritere plass og midler til beskjeftigelsene utenom studiet. En glad student er en produktiv student, og en produktiv studentmasse er noe av den sunneste maten man kan fôre den norske økonomien med.

Hvis disse produktive studentene da i tillegg har rikelig med plass på campus til å prøve ut sine kunnskaper på racerbiler, satellitter, filmkameraer, aviser, revyer, sensorer, entreprenørskap, droner og mye, mye mer – da kan magiske ting skje, og plutselig har man noe virkelig stort. En campus med plass til sosialisering er en campus med plass til innovasjon, og innovasjon er jo litt av poenget med NTNU.

ILLUSTRASJON: Thomas Vevle Bruknapp

Haien kommer!

Eksamensperioden er her, eldrebølgen nærmer seg og KI tar alle jobbene.

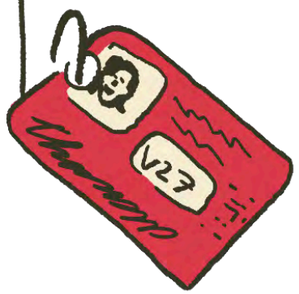
ULRIK DAGER SNEVE
Samfundetleder

ILLUSTRASJON: Thomas Vevle Bruknapp

I Stortingsmelding nr. 12 (2004-2005) om pensjonsreformen er det en figur som viser forskjellen mellom utviklingen av utgifter til folketrygden og statens løpende inntekter (side 33). I en kortversjon av samme stortingsmelding er figuren illustrert med en diger og fryktinngytende hai som gaper for å speile grafenes baner. Haien svømmer raskt, bryter overflaten og skaper en bølge, eldrebølgen.

Som student er det mange stunder der man reflekterer over hva man skal jobbe med når studiene er ferdig. På den ene siden trenger man ikke å bekymre seg for hvorvidt man får jobb. Norge kommer til å ha en økende andel pensjonister og en krympende andel arbeidsføre skattebetalere de neste tiårene. Det trengs flere hender og hoder i nesten alle sektorer, særlig i helsevesenet.

På den andre siden er mange virksomheter, både offentlige og private, i ferd med å kutte flere hundre årsverk. Stillinger blir overtatt av KI, eller rasjonalisert bort etter krav om effektivisering. Det er ingen som kan si for sikkert hvilke utdanninger som er mest sikre med tanke på relevant jobb etter studiene. Dermed styrkes et helt annet argument: ro ned jobbangsten og dyrk studietidens egenverdi.

I løpet av denne høsten som leder av Samfundet har jeg kommet i prat med mange som understreker at det sikkert er en god erfaring å ha vervet, og at det gjør opp for at jeg utsetter mastergraden et år. Svaret mitt blir ofte en nervøs og lite genuin formulering om at jeg er enig, men faktum er at et frivillig verv ikke bør være motivert av erfaring på cv-en, slik jeg ser det. En bør påta seg et verv fordi man har lyst, og fordi det beriker studiehverdagen. De aller fleste verv gjør nettopp det.

I forlengelse av dette tror jeg den kommende eksamensperioden blir tung om du hele tiden vurderer hva du må lære for å få jobb. Let etter fagets særegenheter, dyrk dets tradisjoner og bli litt nerdete på det. Kort sagt, søk kunnskapens egenverdi.

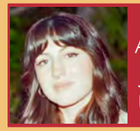
Men til den dagen man faktisk skal ut i arbeidslivet, kunne man ønske at politikere våget å være mer utforskende i hvordan fremtidens arbeidsliv skal se ut. De fleste av dem tror KI gir oss store muligheter, men formulerer knapt noen ambisjoner for at vi skal få et mer meningsfylt eller familievennlig arbeidsliv. Kanskje de har haikjeften i bakhodet.

Da statsministeren var på besøk i Storsalen og brukte ordet «borgerlønn», falt jeg nesten av stolen. Ikke fordi regjeringen har en politikk med borgerlønn som mål, men fordi det signaliserte vilje til å tenke nytt om løsninger på de utfordringene KI, omstilling og haikjeften reiser. Fram til de er løst bør vår generasjon lære seg egenverdien i det man holder på med, og ikke alltid være samfunnsøkonom i eget liv.

BØR FOLK I 20-ÅRENE DRIKKE MER?

Først Barmuda, og nå Samfundet. Utesteder møter stadig på økonomiske problemer som kunne ha blitt løst med et par øl til.

AMELIA VASARU
Journalist i Under Dusken

ILLUSTRASJON: Thomas Vevle Bruknapp

I fjor sommer var jeg på ferie med familien til ekskjæresten min. Broren og svigersøsteren hans er i slutten av 20-årene og er vant med en annen drikkekultur.

Først da paret kommenterte på dette, slo det meg at det finnes et drikkeskille. De kunne godt ta seg et par øl ute på balkongen mens de spilte kort i lunsjtiden. Da jeg nølte etter tilbudet om en øl, sa de opprørt at folk på min alder ikke tar seg en uformell, avslappet øl lenger.

Det kan jeg si meg enig i. Jeg har ofte hørt at folk rundt meg tenker at de enten skal bli fulle eller avstå. Stadig før en kveld ute blir jeg også spurt hvor mange øl jeg tenker å drikke. Men er dette noe som må planlegges?

Jeg liker glimtet i øynene til mine ølkamerater når vi diskuterer om vi skal forlate et utested, som tilsier: «én øl til da, kanskje?». Selv har jeg hatt mine perioder hvor jeg på andre siden av bordet holder en kopp te. Ja, de tilbyr det på Antikvariatet.

Jeg tror yngre generelt er mer opptatt av helsen sin. Alkohol er ikke sunt for kroppen, og det er heller ikke sunt å avhenge av øl som sosialt glidemiddel. Men jeg tenker at folk lett kan stenge seg inne, bli værende på rommet sitt hver kveld og rettferdiggjøre det som «self care». Jeg mener dette er klart verre for den mentale helsen.

Statistikken viser også at unge mennesker, spesielt etter pandemien, drar ut mindre. Dette har direkte påvirkning på økonomien til blant annet Studentersamfundet, som nå sliter økonomisk som følge av lave serveringsinntekter. Mitt første instinkt da jeg hørte dette var at vi må dra ut og drikke mer. Men det er dårlig lagånd å tvinge vennene sine til dette.

Jeg nekter selvfølgelig ikke for at det finnes grunner til å ikke drikke. Enten de er økonomiske, helsemessige eller at man bare ikke vil, skal man få lov til å slippe. Omstillingen kan regnes som en positiv utvikling av unges forhold til alkohol. Men som unge voksne har man ansvar for å forme det nye utelivet. Jeg vil ikke at disse møteplassene skal forsvinne helt.

Hvile er viktig. Etterpå kan man komme seg ut. Det er en tynn linje mellom å ta vare på seg selv og «toxic wellness». Som forbrukere har vi makt, og jeg sier at å dra og kjøpe en øl betyr mer enn å betale for drikke i glasset. Det er en god unnskyldning til å dyrke fellesskapet, å se folk ansikt til ansikt og bekjempe skjermtrettheten.

Poenget er ikke at vi må drikke øl, selv om jeg lar meg inspirere av holdningene til min nevnte eks-svigerbror og hans kjæreste om at en øl er like uforpliktende som å ta en kaffe med noen. Poenget er at vi må utvide sosialiseringstiden vår og ta litt av lommepengene for å støtte bedriftene som gir oss så mye. Vi blir ikke vel i hodet av å sitte hjemme i sengen og drøye tiden. Det er ute, rundt et bord med øl, te eller vann vi finner godt selskap, tilhørighet og latter.

Landingssone Gløshaugen:
Dragvoll-kontorets formål

Det såkalte Humsam gløs-tilbudet skal mykgjøre overgangen til nytt campus for ansatte på Dragvoll. Etter et år står ulike erfaringer igjen.

TEKST: Fredrik Meyer Kristensen og Vetle Bondhus Often
ILLUSTRASJON: Anders Køhl

– Dette er det vi har kalt en landingssone for Dragvoll-miljøet, sier prosjektleder Arild Bjerkan ved Enhet for campussamling.

Han viser frem Humsam gløs, et midlertidig kontorareal som Dragvoll-miljøet kan bruke frem til campussamlingen i 2030. Det ble først opprettet tidlig i 2025.

– Her er det et kontorlandskap, møterom og kjøkken. Vi legger til rette for at de ansatte fra Det humanistiske fakultet og Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap kan være mer til stede på Gløshaugen, bli bedre kjent og ha en hjemmesone, sier Bjerkan.

FORNØYD: Prosjektleder Arild Bjerkan ved Enhet for campussamling er fornøyd med fasiliteringen på Humsam gløs-kontoret. *Foto: Grigore Cazacu*

Han forteller også at kontoret har andre bruksområder.

– Det er ansatte der som har undervisning på Gløshaugen, men som ikke har noen plass å være mellom undervisningene. Da er det fint å ha tilgang på et kontor her, sier Bjerkan.

Vil mykne overgangen

Han anerkjenner at det er delte meninger om campussamlingen.

– Men vi som jobber med det vet at fremdriften i prosjektet går som planlagt nå, sier Bjerkan.

Humsam gløs er et av tiltakene som skal gjøre overgangen til en ny campus lettere, forklarer han.

– Det blir en vesentlig endring for hele organisasjonen. Mange må endre reisevei, parkering blir vanskeligere og kontormiljøet endres. I tillegg er det en del kulturforskjeller mellom Dragvoll og Gløshaugen. Derfor må man iverksette nødvendige tiltak, og sånn sett er Humsam gløs et av mange tiltak vi må gjøre, sier Bjerkan.

Brukes av mer praktiske årsaker

Universitetslektor Åsmund Sæther tror ikke så mange bruker kontoret for å venne seg til sin nye arbeidsplass.

– Jeg tror det kan være litt eufemistisk. Jeg tror ikke det er så mange som kommer hit for å oppleve Gløshaugen, men heller har det som et nyttig kontor når man uansett skal hit, sier Sæther.

Han underviser i ex.phil. og bruker kontoret når han har undervisning på Gløshaugen.

– Jeg har jo egentlig det her som mitt eneste kontor, siden jeg ikke har noen kontorplass, sier Sæther.

Han forteller at han ikke har opplevd noe av den tverrfaglige atmosfæren ennå.

– Atmosfæren er ganske dempet og selvsentrert. Jeg snakker med kolleger fra mitt eget institutt, men generelt er det ganske lav hilsefaktor, sier Sæther.

I TVIL: Ex.phil-underviseren tror ikke kontoret brukes til kultur- og erfaringsutveksling mellom ansatte. *Foto: NTNU*

Usikker på effekten

Ex.phil-underviseren er noe skeptisk til campussamlingen, og han er usikker på om geografisk nærhet gir mer tverrfaglighet.

– Min første tanke er at det er synd å legge ned Dragvoll. Argumenter som at vi må tettere sammen for å jobbe tverrfaglig, synes jeg er litt søkte. Jeg lurer på hva som er reklameeffekten av sammenslåing versus den reelle faglige effekten, sier Sæther.

Samtidig er han spent på samlingen av studenter og ansatte.

– Nå er det en viss homogenitet i både Gløshaugen- og Dragvoll-miljøet. Mennesker er sosiale dyr, enten det er ungdommer, studenter eller voksne ansatte, så det kommer til å oppstå problemer. Det er jo uunngåelig, sier Sæther.

Vemodig å flytte

Nestleder for utdanning Guri Ellen Hanem ved Institutt for kunst- og medievitenskap bruker Humsam gløs-kontoret som arbeidsplass og sier at hensikten er å bli kjent med Gløshaugen.

BÆREKRAFTIG: Ifølge NTNUs sider skal alt av møbler og utstyr være ombrukt. *Foto: Fredrik Meyer Kristensen*

– Jeg bor i nærheten, og derfor fungerer det veldig bra å ta turen hit. Vårt institutt skal inn i dette bygget, så jeg er litt nysgjerrig på hvordan det blir å bo her.

Hanem tror at de fleste som benytter seg av tilbudet gjør det nettopp fordi det er nærmere byen.

– De aller fleste av oss underviser kun på Dragvoll. Med mindre man jobber på fakultetet eller har en lederstilling, er ikke Gløshaugen et naturlig stoppested.

Hun understreker at tilbudet er godt tilrettelagt og at tanken er god, men erfarer at man i praksis føler seg isolert fra miljøet på Gløshaugen.

– Man sitter jo i sin egen boble her. Dette er Humsam gløs, så ingen andre fra Gløshaugen kommer inn. Stort sett sitter jeg alene ved min egen pult, sier hun.

Samtidig tror hun at det er muligheter for samarbeid mellom tilstøtende faggrupper i fremtiden.

– Fagmiljøene vil nok holde seg mest for seg selv, men Institutt for kunst- og medievitenskap skal inn i sentralbygget sammen med instituttene for arkitektur og design. Jeg kan se for meg at vi får til litt samarbeid der, i hvert fall. Disse har jo noen overlappende fagområder.

På Dragvoll og Gløshaugen er det trangt om leseplassene. Hanem har forståelse for at man derfor kan stille spørsmål ved arealbruken.

– Det blir vemodig å flytte fra relativt fine lokaler på Dragvoll og inn i et gammelt bygg på Gløshaugen som krever en del tilpasning, forteller Hanem.

ud

SKJERMET: Nestleder for utdanning Guri Ellen Hanem finner arbeidsro på Dragvoll-kontoret. *Foto: August Toven Gutun*

Studentene stilte Tor Grande til veggs i Storsalen

Den 7. november møtte NTNU-rektor Tor Grande i Storsalen for å forklare campussamlingen og svare på studentenes spørsmål.

TEKST: Felix Säming Underland, Kesia Steen og Kaisa Nordnes Skagen
ILLUSTRASJON: Anders Køhl | FOTO: Bertine Søderblom

Rektoren åpnet med en innføring i campussamlingens historie.

– Det er 30 år siden NTNU ble en realitet. Da slo man sammen den Allmennvitenskapelige høgskole (ATH) Norges tekniske høgskole (NTH).

I kjølvannet av denne samlingen oppsto tanken om å samle Dragvoll og Gløshaugen til et campus.

– Da Realfagbygget ble plassert på Gløshaugen flyttet også deler av studiene som tidligere tilhørte ATH inn der. I samme periode la rektor Torbjørn Digernes frem idéen om en campussamling for styret for første gang, forteller Grande.

I 2014 ble NTNU og Kunnskapsdepartementet enige om at arbeidet med campussamling skulle begynne.

– Campussamling har alltid vært et omstridt prosjekt, og det er mange ansatte som har vært motstandere, sier han.

SAMLING: «RekTor» Grande møtte studentene for å svare på spørsmål.

Tverrfaglighet, tverrfaglighet, tverrfaglighet

Til tross for motstand er det argumentene for som veier tyngst.

– Tverrfaglighet er en sentral verdi for NTNU, og avstanden mellom campusene er en hindring for dette, sier Grande.

Samtidig peker han på økonomiske insentiver til campussamling.

– Rehabilitering av Dragvoll ville ha blitt en stor kostand som NTNU måtte ha dekket selv, mens vi gjennom campussamlingen får 91 000 kvadratmeter med toppmoderne fasiliteter, forteller han.

Til syvende og sist er det Kunnskapsdepartementet som tar beslutninger om prosjektet, og Statsbygg som er byggherre.

– Prosjektet har et stramt budsjett, som er spesielt utfordrende med tanke på miljø. Vi skulle gjerne sett en tydeligere miljøprofil for campussamlingen, sier Grande.

Grande understreker at NTNU har en rådgivende rolle i prosjektet, og at de fokuserer spesielt på studentmedvirkning.

– Vi har god dialog med studenter som sitter i styrene for delprosjekter og ønsker å samarbeide tett med Studenttinget gjennom prosjektet, forteller han.

– Skeptisk, jævlig skeptisk

Da medlem av Samfundet-styret Oskar Kaurin inntok talerstolen, ble det rettet kritikk mot flere aspekter ved campussamlingen.

– Campussamlingen lider av et informasjonsunderskudd. Studenter som ønsker å lese seg opp på prosjektet blir møtt med et mylder av artikler i forskjellige aviser, sier Kaurin.

Videre peker han på organisatoriske forskjeller mellom studenter og ansatte ved universitetet.

– De ansattes interesser kjempes for av personer med mye erfaring og kontinuitet, mens studentenes organisering er preget av hyppige utskiftninger og mindre erfaring. Vi er bekymret for studentenes gjennomslagskraft, sier Kaurin.

Arkitekturen i prosjektet er også gjenstand for kritikk. Kaurin siterer professor i arkitektur Fredrik Lund som har kalt byggene i campussamlingen for «mastodontbygg i miljøverstingen betong, blottet for ambisjon».

SKEPTISK: Medlem av Samfundet-styret Oskar Kaurin stiller seg skeptisk til flere aspekter ved prosjektet. *Foto: Privat*

KOLLEKTIVPROBLEM: Medlem av Samfundet Lars Henrik Rosten Gabrielsen lurer på hva som skal gjøres med kollektivtransporten etter at campusene samles.

– Det er langt fra de lyse gangene på Dragvoll til de skyggelagte veiene mellom enorme betongbygg. Jeg er skeptisk, jævlig skeptisk, sier Kaurin.

Studentdemokratiets tungvektere samlet

I spørsmålsrunden var det flere studenter som slang seg på. Studentdemokratiet var godt representert på talerstolen.

– Jeg opplever metrobusser som kreperer i kulden, og busser med sprengt kapasitet. Har dere snakket noe med ATB om hvordan dette skal bli når alle skal til Gløshaugen? spør medlem av Samfundet Lars Henrik Rosten Gabrielsen fra talerstolen.

– Vi er veldig opptatt av at kollektivtransporten skal være god. Det er ikke vår oppgave, men et tema vi tar opp mye med kommune og fylke, svarer Grande.

Representant i NTNU-styret Njaal Ellegaard Melby var også på plass. Han lurer på hva Grande mener at må være på plass i 2040 for å kunne si at man har lyktes med prosjektet, og hva NTNU skulle ønske de kunne gjennomføre dersom de hadde større budsjett.

– Jeg håper vi har klart å tilrettelegge for at studenter kan sy sammen emner slik de ønsker. Jeg håper også vi klarer å utvikle studieprogram som ikke eksisterer i dag, som treffer behovene for kompetanse godt.

Bekymret for fremtidens areal

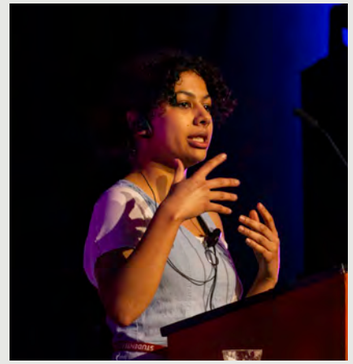
Nestleder Rawan Jouhar i Velferdstinget er bekymret for studentfrivilligheten i forbindelse med campussamlingen. Hun sier det oppleves som at NTNU nedprioriterer frivillighetens sosiale møteareal. Videre lurer hun på hva Tor Grande tenker om det, og hva NTNU gjør for å prioritere studentene.

– Jeg skjønner at frivilligheten kan oppleve at NTNU ikke prioriterer den, men det er faktisk feil.

Grande mener det er en dårlig investering i fremtiden å nedprioritere frivilligheten.

– Vi bidrar på mange måter, blant annet økonomisk til Samfundet, vi har fristasjon for linjeforeninger og vi drifter idrettsbygget på Dragvoll.

Styreleder Jakob Selfors i Sit fremmer problemet med at det ikke er planlagt noen erstatning for idrettsbygget på Dragvoll når campusene skal samles. Han spør Tor Grande hvordan de skal få til et nytt idrettsbygg.

BEKYMRET: Nestleder i Velferdstinget Rawan Jouhar er bekymret for at studentfrivillighetens areal skal nedprioriteres.

Selv om han ikke har løsningen enda, er Grande sikker på at de finner en løsning.

– Et idrettsbygg i Trondheim er viktig for studentenes trivsel, og vi må ha en klar ambisjon om at dette er noe vi skal få til. Vi har mulighet til å finne en tomt, men hovedutfordringen er finansiering.

Medlem av Samfundet Axel von Zernichow Goller ønsker at NTNU skal pusse opp og ta i bruk Grensen som areal for frivilligheten.

– Kjære rektor, hva tenker du om å gjøre denne drømmen virkelig? spør han.

– Hvis vi skal klare å prioritere Grensen, som jeg tror vi kommer til å gjøre, så må det komme inn i masterplanen. Det er noe vi jobber med å se på muligheter for, svarer Grande. UD

Jakob Selfors er tidligere journalist i Under Dusken.

FREMTIDEN: Representant i NTNU-styret Njaal Ellegaard Melby lurer på hva Tor Grande tenker om fremtidens universitet.

GRENSELØSE DRØMMER: Medlem av Samfundet Axel von Zernichow Goller lurer på om NTNU vil gjøre Grensen til et areal for frivilligheten. *Foto: Privat*

FASIT: Styreleder i Sit Jakob Selfors etterlyser en plan for idrettsbygget etter campussamlingen.

Frå friviljug til tilsett

Det kan vere vanskeleg å veta kva som gjer nyutdanna til attraktive arbeidssøkjarar. Nokre store sysselsettarar fortel kva dei ser etter.

TEKST: Hanna Storødegård Svindland | ILLUSTRASJON: Johanne Thoresen

Johnny Tran er HR-spesialist i Norsk Hydro. Han arbeider med rekruttering og tilsetjing og meiner at det er viktig å sjå på CV-en som ein heilskap.

– Når me vel ut kven som skal på intervju er sjølvsagt relevant utdanning det viktigaste. Utover det er både prosjekt, deltidsjobbar og friviljuge verv med på å skildre arbeidssøkjaren si personlegdom, motivasjon og interesser.

Tran vektlegg relevansen til både deltidsjobb og friviljuge verv og seier at det er viktig å kommunisere dette godt på cv-en, dog på ein kortfatta måte.

– Om du søkjer på ei ingeniørstilling og både har ein deltidsjobb som butikkmedarbeidar i ei daglegvarekjede og eit friviljug verv der du har fått ingeniørerfaring, vil det friviljuge vervet vega tyngst. Det er fordi slike verv kan gjeva kunnskap om programvarer og andre verktøy som er viktige i ingeniørrolla.

Vidare fortel Tran at det har skjedd fleire gonger i laupet av hans karriere at det er nettopp dei friviljuge verva som har vippa nokon over til å verta tilsett.

– Verv gjev kandidaten eit betre grunnlag for å snakke om si erfaring og sitt engasjement, noko som kan bidra positivt i intervjuet, fortel Tran.

Verv som ved fyrste augekast kan verka irrelevante, slik som styreverv og sosialverv, ser likevel ikkje Norsk Hydro bort ifrå.

– Ein lærer mykje om organisering frå slike verv.

Til slutt føyer Tran til at desse friviljuge verva ein har i studietida er spesielt relevante for typiske inngangsjobbar, slik som praktikantstillingar.

Ser bort ifrå karakterar

– Me prøvar så langt det let seg gjera å sjå bort ifrå karakterar.

Dette seier fagleiar for «employer branding» Tonje Sandgrind Refvik i DNB, som tek del i intervjuprosessen i bedrifta.

– Forskning viser at samanhengen mellom karakterar og jobbprestasjon er svak, derfor ser me meir på interesseområder og ekstra relevante emner, seier Refvik.

I stillinger som «graduateships» og praktikantstillingar, der det kjem inn mange søkjarar, opererar ikkje DNB med søkjerbrev. Dei har heller innført logiske testar og personlegdomstestar.

– Dei logiske testane testar kandidaten sine problemløysingsevner og læringsevner, medan me har personlegdomstestar for å finne folk som passer inn i stillingane me lyser ut, fortel Refvik.

Verdien av konkrete døme

Refvik fortel at det er fyrst i intervjuet at både verv og deltidsjobb vert viktig.

– Søkjarar skil seg ut på intervjuet ved å vera motiverte og vise det gjennom å ha sett seg inn i oppgåven ein skal løyse og forstå korleis kontoret heng saman. Dette er noko dei med arbeidserfaring eller erfaring frå friviljuge verv ofte klarar raskare enn dei som ikkje har det.

Refvik framhevar relevansen av deltidsjobben og vervet.

– Jo meir relevant erfaringa er, desto lettare er det for ein kandidat å visa korleis dei ville ha prestert i ein jobb hjå oss, seier Refvik.

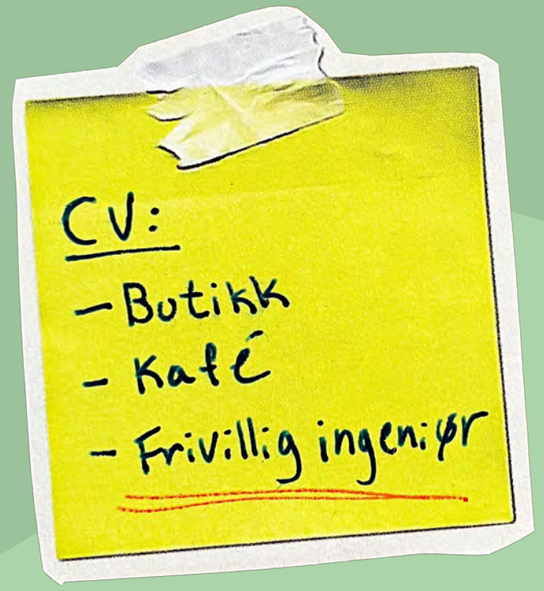
PRAKTIKANTSTILLINGAR: Johnny Tran i Norsk Hydro fortel at friviljuge verv og deltidsjobbar vil vera viktige for å kapre desse stillingane. *Foto: Privat*

Å SKILJA SEG UT: Tonje Sandgrind Refvik i DNB fortel at dei med erfaring er betre til å løyse arbeidsoppgåver. *Foto: Stig B. Fiksdal*

RELEVANS: Rasmus Andersen ved St. Olavs hospital minner studentane om å omsetja erfaringane sine til stillinga dei vil søkja på. *Foto: Fredrik Robsahm Kjølberg*

UTVIKLING: May-Liz Bjørnvik Tho i Trondheim kommune fortel at dei arbeidar med å gjera stillingar meir tilgjengelege for nyutdanna. *Foto: Ina Margrethe Stangeland*

Søkjarar med verv kan vise til konkrete døme der dei har løyst oppgåver. Dette vektlegg Norsk Hydro, St. Olavs hospital og DNB tungt.

Både St. Olavs hospital, NTNU og Trondheim kommune er offentlege verksemder og opererer difor etter kvalifikasjonsprinsippet. Dette prinsippet seier at den som er best kvalifisert ut ifrå stillingsannonsen med tanke på utdanning, erfaring og personleg dugleik skal tilsetjast.

–Det vil seie at erfaring alltid er ein fordel. Klarar du å knyte verv eller deltidsjobbar til stillinga du søkjer på, vil det alltid telje positivt, forklarar fagleiar for rekruttering Rasmus Andersen ved St. Olavs hospital.

Verv viser kapasitet

Andersen fortel at dei ved St. Olavs hospital vektlegg at formelle krav må oppfyllast for å koma vidare til intervju. Likevel påstår han at studentar med deltidsjobb eller verv på sida av studiet kan ha ein fordel ved jobbsøking.

– Friviljuge verv viser at du har engasjement, og at du tåler ei høg arbeidsmengd. Spesielt om du har klart å oppretthalde gode karakterar. Det viktigaste er å klare å omsetja erfaringa frå deltidsjobben eller vervet i cv-en og vise kvifor det er relevant til stillinga.

Utlysingsteksta rår

Leiar for avdeling for rekruttering og kompetanse May-Liz Bjørnevik Tho i Trondheim kommune fortel at dei arbeider med å gjera jobbutlysingane sine meir attraktive for nyutdanna studentar.

– Me prøver å utfordre leiarar på ordvala sine, slik at erfaringa kan overførast frå til dømes verv eller deltidsjobbar. Bakgrunnen for dette er at ein del leiarar avgrensar utlysingane og gjer det vanskelegare å gjeva nyutdanna studentar høve til å søkja.

Tho fortel at kommuna aldri har karakterkrav i annonsane sine, men at karakterar likevel kan spela ei lita rolle.

Fekk jobben på grunn av friviljug verv

I fjor søkte kommunen prosjektmedarbeidarar. Dei enda opp med å tilsetja fire studentar.

– Ein av dei hadde mykje relevant erfaring med mellom anna organisering frå verv på Studentersamfundet. Kandidaten hadde nyttig arbeidserfaring, sjølv om det var frå friviljuge verv. Det at kandidaten kan forhalde seg til andre personar, planleggja, strukturere og jobbe mot eit mål, ser me at gjer ein forskjell, fortel Tho.

Karina Bjørnøy Dørheim er rekrutteringskonsulent i bedrifta Adecco som held på med rekruttering og bemanning.

– Eg har vore borti fleire annonsar der dei gjerne ynskjer nokon med erfaring, og der studentar har danka ut erfarne folk på grunn av friviljuge verv dei har hatt gjennom studietida, i tillegg til personlege eigenskapar, seier Dørheim.

– Det er sjeldan me finn eit supermenneske

Avdelingsleiar for HR Ros-Mari Berre ved NTNU oppfordrar studentane til å søkja verv innan noko dei brenn for.

– Engasjer deg i det du er interessert i. Ikkje ta det som eit ekstra studie. Du får ikkje formell kunnskap, men du får kompetanse.

Berre er oppteken av at kandidatar ikkje treng å oppfylle dei etterspurde krava for å ha ein sjans.

– Det er sjeldan me finn eit supermenneske. Menneske er alltid under utvikling og me ser også på potensial og kor lærevillig kandidaten er.

Høgt press på dei nyutdanna

Pressetalsperson Ellen Maria Sjelsbæk i Equinor svarar Under Dusken på e-post at dei verdsett unge fagfolk med gode akademiske resultat. På same tid verdsett dei erfaring utover studiane.

– Som til dømes friviljug arbeid, aktivitetar og anna akademisk engasjement. Det viser at kandidatane har god driv.

Sjelsbæk fortel at «graduate»-stillingane deira er populære blant nyutdanna. Graduate-stillingane krev ingen arbeidserfaring, men det er høgt press på dei.

Tre nyttige tips til arbeidssøkjarar:

Til slutt har Dørheim tre nyttige tips til nyutdanna studentar som skal søkja jobb:

1. Hugs å tilpass cv-en etter det du søkjer på og skriv konkret erfaring eksplisitt.
2. Bruk søknadsbrevet til å utbrodere diverse erfaringar.
3. Skriv søknadsbreva sjølv og bruk heller KI til å finpusse for å få eit mindre generisk søknadsbrev.

– Det er heilt vanleg å søkja på mykje forskjellig utan å få napp. Prøv å ikkje verta for nedbroten, sjølv om det kan vera tungt. Mange må vente ei god stund før dei treffer blink, seier Dørheim. **UD**

DRIV: Karina Bjørnøy Dørheim i Adecco oppfordrar nyutdanna til å utbrodere kva mål, oppgåver og resultat du har hatt i vervet eller deltidsjobben. *Foto: Privat*

HEILE PAKKA: Ellen Maria Sjelsbæk i Equinor fortel at dei verdset både akademiske resultat og erfaring utanfor studiet. *Foto: Arne Reidar Mortensen*

DANNINGSREISE: Ros-Mari Berre ved NTNU minner om at studielaupet også er ei danningsreise. *Foto: Toby John Varhaugvik*

TEKST: Peder Bergset Botten, Ingeborg Stenrød og Hanna Svindland
FOTO: Torstein Olav Eriksen | ILLUSTRASJON: Anders Køhl

CAMPUSSAMLING DRAGVOLL 1990

I 2028 skal NTNU sine campusar i Trondheim samlast på Gløshaugen. Ein gong var planen å flytta alt til Dragvoll. Kvifor gjekk det ikkje slik?

Arkitekt Per Knudsen fortel om idéane bak utviklinga av Dragvoll, eit prosjekt han jobba på saman med Henning Larsen.

– Ideen som vann arkitektkonkurransen var å laga eit rom i denne naturlege landskapsgryta og skapa ein dam som skulle liggja som ein vasspegel i midten.

Det var Stokkbekken det var snakk om å demma opp, bekken som i dag renn mellom Idrettsbygget og busstoppa på Dragvoll.

– Ein dam skapar jo ein møteplass både for menneske og fuglar. Tenk på havutsikt og kva det å sjå vatn gjer med oss.

Knudsen seier at Strindheim idrettslag hadde planar for Estenstadmarka, som ligg rett ved Dragvoll.

– Dei såg på marka som eit mogleg område for rekreasjon. Dei hadde til dømes store planar om å byggja ut skianlegg tilsvarande det som finst i Granåsen i dag.

Den kvite svana

– Alle fasadane på Dragvoll er på ein måte midlertidige, sidan ein planla å byggja ut. Difor er kledninga laga for å kunna takast ned.

I dag vert heile fasaden til bygget prega av kvite plater av eternitt, ei blanding av asbest og sement.

– Me tykte jo eigenleg at kopar var fint, sidan det vert patinera og vert grønare med tida. På den tida kom det mykje billeg kopar frå Chile, so det var eit rimeleg materiale.

Men dei fekk eit plent nei frå Statsbygg, ifølgje Knudsen.

– Fordi alle ville oppfatta det som eksklusivt og dyrt. Dei ville allereie oppfatta dei glasdekte gatene som eksklusive og dyre, og Statsbygg ville ikkje at det skulle sjå ut som eit luksusprosjekt.

Då laut fasadene sjå rimelege ut.

– Me fekk lov å velja ein ganske dyr eternitt, importert frå utlandet, sidan alle oppfatta eternitt som eit nøkternt materiale.

Knudsen trur at det ville vorte eit meir levande bygg med koparfasade.

– Men eg tykkjer eigenleg at den kvite eternitten har stått seg fint. Bygget ligg som ei kvit svane oppe på Dragvoll.

Å sjå og å bli sett

– Det banebrytande med dette forslaget var at ein både skulle skapa kontakt mellom studentar og kontakt mellom studentar og undervisarar, seier Knudsen.

– Ein skulle laga fellesskap. Det var kjerneidéen med gatene og heile prosjektet. Ein skulle sjå andre og bli sett.

Nokre dagar før opninga av Dragvoll møtte Knudsen rektor ved Universitetet i Trondheim Eva Sivertsen, som skulle flytta inn på Dragvoll. Ho stilte spørsmål til bruene som kryssar Gata.

– Ho sa: «Om eg skal til ein kollega på andre sida av Gata, so lyt eg gå over brua, og det vil seia at studentane ser meg». Men det var jo heile poenget med konseptet, seier Knudsen.

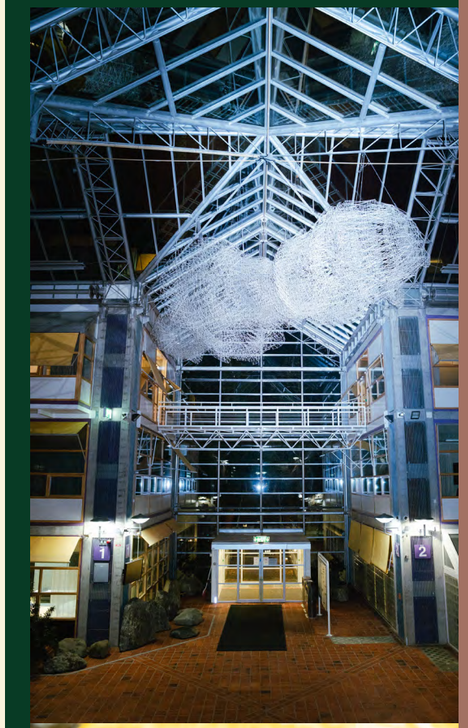
Denne kontaktbygginga mellom student og undervisar meiner Knudsen at manglar i planlegginga av campussamlinga.

– Det bygget som no vert planlagt tek ikkje dette på same alvor. Det skal samla alle studentane i ein klump på Gløshaugen. Då lurar eg på korleis dette møtet mellom student og undervisar ser ut.

I juni vart namnet til det komande bygget offentleggjort. Og namnet vart passande nok Eva Sivertsen-bygget, oppkalla etter den tidlegare rektoren.

KONTAKTBYGGING: Arkitekt Per Knudsen understrekar at heile poenget med Dragvoll-bruene er å sjå kvarandre.

HEILSKAPSSYN: Tidlegare rektor ved NTNU Gunnar Bovim framhevar verdien av at studentane ser meir enn berre sitt eige fagfelt.

– Me byggjer oss i hel

– Å leggja universitetet til Dragvoll var heilt feilslått byplanpolitikk, sidan det no skal leggjast ned etter 60 år.

Det seier Knudsen. Han stiller spørsmål til om campussamlinga kan vera like feilslått.

– Eg har respekt for at ein kan skapa positive synergiar av at studentar møtast på tvers av fagfelt, men eg er ikkje overtydd om at campussamlinga oppnår det.

Han tvilar heller ikkje på at bygget vil nyttast til noko nyttig etter at NTNU flyttar ut.

– Men er det om å gjera å byggja om, når det kan brukast slik det er i dag? Me i Noreg har eit overforbruk som gjer at me har brukt opp ressursane våre før påske.

Då viser han til Noreg sin overforbruksdag, 16. april. Han meiner at me lyt venna oss til eit lågare ressursforbruk enn kva me har i dag.

– So når Dragvoll fyrst er bygd, bør det få leva i 30-40 år til. Me byggjer oss i hel.

Eit ideologisk val

– Men er eigenleg campussamlinga eit so stort tiltak?

Rådgjevar Gunnar Bovim ved NTNU reiser spørsmålet om campussamlinga eigentleg er eit so stort tiltak, medan han viser til budsjettet frå 2024 på 8 milliardar kronar. Han var sjølv rektor ved NTNU frå 2013–2019, den perioden då dagens campusprosjekt for alvor kom i gang.

– Eg er òg styreleiar ved Oslo Universitetssjukehus. Der byggjer me ut for 80 milliardar. Det er eit stort byggjeprosjekt. For meg var valet om campussamling eit ideologisk val, fortel Bovim.

Han meiner at det dreidde seg om kompetansen til dei som utdanna seg ved NTNU.

– Gløshaugen lagde gode sivilingeniørar og Dragvoll lagde gode lærarar, humanistar og samfunnsvitarar. Men ingen stad i Europa er forholda betre for å læra sivilingeniørane om kva slags samfunn teknologien skal tena.

Førebygging av tredje verdskrig

Bovim fortel om ei reise til Technische Universität i Berlin som inspirerte han.

– Der fortalde dei at høgskulen bygde dei beste tanksane, dei beste bombene og all den beste krigsteknologien på 30-talet. Dei lagde det tyske krigsmaskineriet – utan motførestillingar.

So braut krigen ut, og etter krigen kom freden.

– Då hamna skulen i den britiske sonen av Berlin, og det vart spørsmål om kva dei skulle gjera med skulen. Ein kunne ikkje lata dei halda på som tidlegare og starta tredje verdskrig, men ein kunne heller ikkje bryta ned verdas beste teknologimiljø.

Løysinga vart å stifta eit universitet, fortel Bovim.

– For å få sivilingeniørgrad her var ein nøydd til å taka minst eitt fag frå humaniora. Den grunntanken er viktig, og campussamlinga handlar om det same.

Samfunnsspørsmål

– Me kan gjera det kjempebra både på teknologi og på samfunnsfag. Men det viktige er å skjøna korleis det heng i hop, seier Bovim.

– Tak kunstig intelligens som døme. Om me berre let Zuckerberg køyra sitt løp, so får me sikkert kjempegod kunstig intelligens, men me får eit dårleg samfunn.

Då treng samfunnsvitarane å vera med under utviklinga, meiner han.

– Dei kan ikkje sitja på sida og seia at det var dumt, og at han ikkje skulle ha gjort det.

For eit heilskapssyn

Det er tre ting som skal kjenneteikna dei som er utdanna frå NTNU, seier Bovim.

– Dei skal kunna faget sitt, dei skal ha gode verdiar med seg og dei skal vera meir nysgjerrige når dei slutar enn då dei byrja.

Han meiner at NTNU sitt samfunnsoppdrag er å utdanna kandidatar med brei kompetanse og forståing utanfor si eiga spesialisering.

– Me utdannar kandidatar til det norske samfunnet, og om dei er nerdar innanfor sitt eige område som ikkje kan noko anna, so gjer me ikkje oppdraget vårt.

Han viser til at campussamlinga legg til rette for eit heilskapssyn blant studentane.

Å eta matpakken i lag

– Den heilt konkrete effekten me forventar frå campussamlinga er at studentar skal taka emne på tvers av fakultet og fagfelt.

Bovim garanterer ikkje at studentar vil gjere dette som fylgje av samlokaliseringa, men han garanterer at ingen kjem til å gjera det om ein ikkje samlar campusane.

– Ikkje alle ingeniørstudentar kjem til å gå bort til Eva Sivertsen-bygget for førelesing i filosofi, men eg trur at mange vil det.

Denne kulturbygginga tek tid, seier Bovim.

– Eg har trua på at ein får til mykje meir når ein et matpakken i lag. Det kjem til å krevja leiingsarbeid i tillegg. Men den kampen må takast.

For dragvollingane si skuld

Campussamling er eit tiltak for studentane, seier Bovim.

– Som rektor opplevde eg at mange studentar på Dragvoll meinte at campussamling var riktig, og at studentane på Øya ynskte seg eit meir heilskapleg syn på helse. På Gløshaugen opplevde eg mindre medvit.

Dessutan hadde han inntrykk av at dei ynskte seg nærare byen.

– Studentane ville koma nærare Samfundet. Då vart det ein diskusjon mellom å samlast på Gløshaugen eller å byggja ut fleire campusar i Midtbyen.

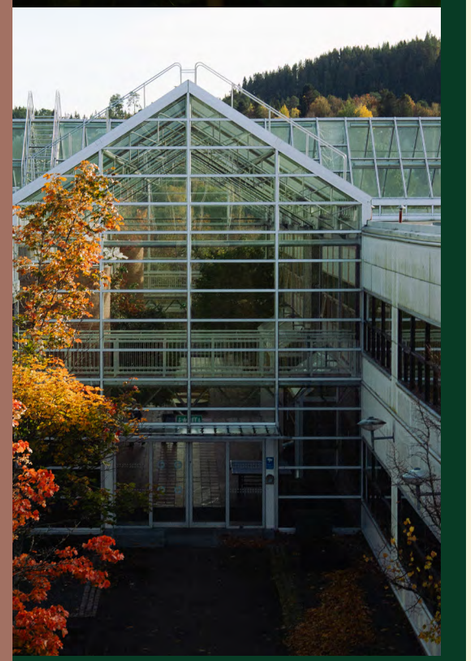
Han såg òg eit ynske frå forskarmiljøa. Han kan ikkje peika ut éi enkeltgruppe som jobba for samlokalisering.

– Det var fleire faggrupper som såg at me trong eit større heilskapssyn.

Å byggja samfunn

– Visjonen då ein teikna Dragvoll var jo at ein skulle laga ein bydel. Det har ein ikkje lukkast med. Ein har laga ein studiestad med vakker arkitektur og kjempegode område, men ein har ikkje lukkast med å laga ein stad for å byggja samfunn rundt.

Bovim meiner at Dragvoll var veleigna for sitt formål då campusen opna, men at ein universitetscampus i vårt tiår skal oppfylla heilt andre samfunnsoppdrag enn på 70-talet.

– Om me ikkje er klare over det, so framstår heile campussamlinga som meiningslaus.

– Større fordel for Dragvoll-studentane

Bovim er ikkje aleine om sitt syn på saken. Tidlegare styremedlem i NTNUs styre i perioden 2022–2023 Roar Høiby Brakstad trekker òg fram verdien av tverrfaglege høve for studentane på Dragvoll.

– Eg vil kanskje våge å seie at det er ein større fordel for Dragvoll-studentane. Dei vil få mykje fleire høve til å kombinere ulike fagområde inn i grada si.

Brakstad stemde ja på vegne av studentane i avgjerdene om samanslåinga, men styrerepresentantane måtte ta i betraktning fleire motargument.

– Det var gjort mange store kutt frå det originale prosjektet. For nokon kan det jo ha vorte opplevd som at ein fikk ein slags «billigversjon» av campussamling. I tillegg meinte fleire at dei tilsette ville få betydeleg verre kontorlokale.

Den tidlegare studentrepresentanten fortel at det var fleire meningar blant studentane.

– Det fanst òg studentar som var imot campussamling, men det var eit mangfald av røyster med både nokon som var veldig for, nokon som var veldig imot og nokon som var veldig på midten.

Må kjempe for areal

Emilie Faarup Storvik satt saman med Brakstad i NTNUs styre då valet vert teke. Ho fordrar at campussamlinga vil styrke studentmiljøet i Trondheim.

– Det er eit skilje mellom studentar på Gløshaugen og studentar på Dragvoll og andre campusar i byen. Derfor såg eg på det som ei styrking av studentmiljøet å forene desse campusane.

Storvik trekk òg fram det friviljuge studentmiljøet og at det såg ut til at det ville få meir plass til å utfolde seg på den nye campusen.

– Me måtte heile tida fram med ei kuttliste. Det vart klart at det kom til å vera mindre areal enn fyrst førespegla. Det eg opplever er at det friviljuge studentmiljøet framleis må kjempe for areal, og det er ei bekymring eg skulle ynske at ikkje var der.

Storvik peiker på lite engasjement frå studentane for berre nokre år sidan.

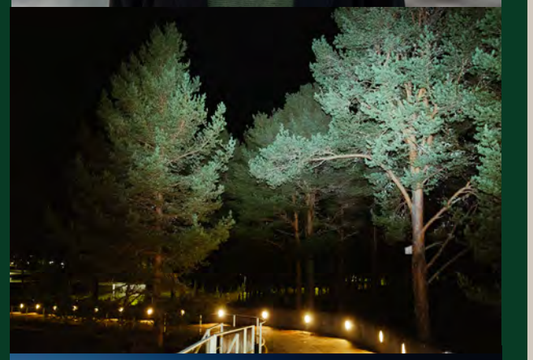
– Mitt inntrykk var at den generelle student ikkje brydde seg i 2022. Dei skulle ikkje vera studentar i 2029–2030.

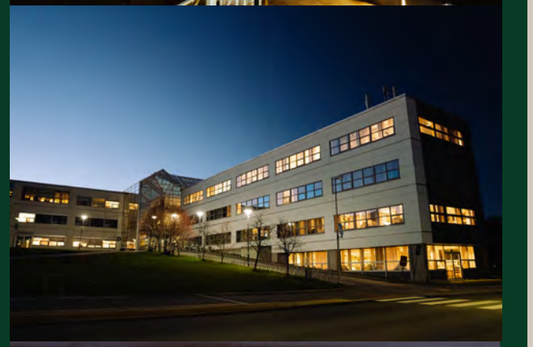
Likevel trekkjer Storvik fram at studentar i studentdemokratiet og i det friviljuge miljøet brydde seg og tok opp diskusjonen. Storvik opplevde at desse studentane var positive til campussamling. UD

Roar Høiby Brakstad har tidlegare vore ein del av redaksjonen i Under Dusken.

POSITIV: Tidlegare medlem i NTNUs styre Roar Høiby Brakstad ser store fordelar ved samanslåing av Dragvoll og Gløshaugen. *Foto: Steffen Myhre Rysgård*

STORE KUTT: Storvik fortel korleis kutta gjekk utover dei sosiale arenaene som skulle skapast i campussamlinga. *Foto: Fredrik Framhus, Studenttinget*

– Det var intellektuell latskap

Lauren Southern ble kjent over natten som 19-åring og brukte ti år på å «redde» Vesten. I dag mener hun at et kjedelig liv er bedre.

TEKST: Sigrid Auno og Edi Galane Dumitru
FOTO: Isabelle Marty Bye
ILLUSTRASJON: Thomas Vevle Bruknapp

– Jeg skulle ønske jeg hadde noe mer spennende å fortelle dere, men nå er kjedelig bra for meg.

Lauren Southern er 31 år. Hun har blitt pågrepet av tyrkisk militær og nektes innreise til Storbritannia. I dag underviser hun samfunnsfag i Canada og skriver bøker i andres navn.

Dagen før hun skal på scenen på Demokratifestivalen i Trondheim, møter vi henne til intervju. Hun forteller at hun allerede har opplevd norsk kultur gjennom å se teaterstykket Peer Gynt, og at hun har vært en tur innom Nidarosdomen.

– Vi har ingenting sånt i Canada. Vi har ikke noe som knytter oss til fortiden slik dere har.

Det er et poeng hun kommer tilbake til: Folk som mangler et sted å høre til, leter etter det andre steder. Selv fant hun tilhørighet på nett.

En karriere som skjøt i været over natten

Lauren har trukket seg tilbake for å prosessere det siste tiåret som internettkjendis.

– Jeg tok et stort steg bort fra Youtube-verdenen etter at jeg gikk viralt som 19-åring med videoen «Why I'm Not a Feminist». Det har tatt lang tid å «detoxe» meg fra den verdenen. Den gjorde meg psykisk syk.

Belastningen som berømmelsen kom til å gi var umulig å se for seg som en av de første politiske Youtube-profilene i 2015.

– Youtube var fortsatt veldig nytt på den tiden, og det var bare et fåtall store Youtube-profiler. Tanken på å i det hele tatt kjenne noen med en viral video var helt sinnssyk, og å da gå viralt selv ga en ekstrem dopaminrus.

Jaget etter klikk og visninger førte til en ond spiral der hun alltid prøvde å overgå sitt eget og motstanderes innhold for å trekke flere seere til sine kanaler. Det ga adrenalin, noe hun fortsatte å jage.

– Måten man får dopamin på gjør at man sikter høyere og høyere.

Gjennom dette former man etter hvert sin egen versjon av verden og seg selv, som gjør at man kan bygge en virkelighetsoppfatning ut fra det man konsumerer på nett, hevder hun.

– Man gjør fiender mer umenneskelig, og man lager et bilde av seg selv som en valkyrie.

Hun beskriver det som å lage en avatar i et dataspill.

– Jeg er helten, jeg redder Vesten med å gjøre dette og fiendene mine er demoner. De er «wacky» kommunister og feminister. Du bygger en hel fantasiverden å leve i.

Hun mener at hun har kommet gradvis tilbake til den virkelige verden, noe hun sier at internettboblen ikke var.

– Jeg skrev en bok kalt *This Is Not Real Life*, der jeg prøvde å sette ord på de psykologiske effektene internettberømmelse har, spesielt i den politiske verden.

Internett mangler en modererende effekt

Hvordan tror du det å gå viralt på internett som så ung formet dine politiske synspunkt og standpunkt?

– Jeg hadde nok endt opp mye mer nyansert og moderat hvis jeg hadde utviklet synspunktene mine i den

virkelige verden, fordi den virkelige verdenen har en modererende effekt.

Positive kommentarer rant inn om hvor vakker og intelligent hun var. Alt handlet om henne, og det ga mersmak.

– Det er noe med det å få kommentarer som: «Du redder verden. Du fikser alle problemene i livet mitt». Det er også en del av rusen.

Samtidig var det enkelt å ignorere de som var imot henne, så kaninhullet fortsatte å bli dypere.

– Kritikken og de negative kommentarene jeg leste var så ekstreme, fordi det var det som ble prioritert av algoritmen, og det ble veldig lett å ignorere.

Radikalisering som eneste mulighet

Lauren vokste opp i Surrey i British Columbia, en by hun forteller at er preget av høy innvandring og kriminalitet.

– Jeg så problemer med innvandring i hjembyen min. I tillegg brukte jeg mye tid på nett og så innlegg som forsterket synspunktene mine enda mer.

Ingen moderate stemmer snakket om problemene på en meningsfull måte. I stedet for en samtale om mer fornuftig innvandring, ble det eneste stedet å gå til de radikale sidene av internett, mener hun.

– Muslimer prøver å presse sharialover på Vesten, og hvis vi ikke gjør noe nå, kommer alle til å bruke burka om ti år. Dette var noe jeg virkelig trodde.

Lauren beskriver dette som en tid da det var de woke mot de konservative, som ble to ytterpunkter. Hun mente det var vanskelig å ha en nyansert debatt.

– Jeg gjordet nettopp et intervju med The Economist hvor jeg snakket om akkurat dette. Det ville vært utenkelig å snakke om terrorangrep på 2010-tallet på samme måte som jeg snakket med dem om det i dag, så den eneste plassen for folk med bekymring rundt innvandring var de radikaliserte delene av internett.

Noe av grunnen til radikalisering tror hun var at det ga enkle svar og løsninger på problemene hun så.

– Mennesker elsker enkle forklaringer fordi vi vil at livet skal være forutsigbart. Jeg ville bare velge en ideologi og at den skulle lede meg, og det var det jeg gjorde. Det var på mange måter intellektuell latskap.

– De er gisler for publikumet sitt

Man blir ikke radikalisert over natten, ifølge Lauren er det en gradvis prosess.

– Det er aldri et tydelig øyeblikk hvor du tenker: «Jeg skal bli en clickbait-svindler nå». Det er alltid små kompromisser man ubevisst gjør fordi man er avhengig av bekreftelsen.

I gateintervjuene klippet hun bort de fornuftige og kjedelige svarene og beholdt det hun visste ville gi flest klikk. Etter hvert formes og tilpasses influensernes innhold til det publikum vil se.

– Slik jeg ser det i ettertid, lagde vi psykologiske lapdancer. Det var som Onlyfans for hjernen.

Ifølge Lauren blir penger og levebrød hovedmotivasjonen bak det som skapes.

– Moderate stemmer kan ikke konkurrere mot en gjeng som sier hva som helst for penger. Å ha et moralsk kompass er bare skadelig for karrieren din.

Hun har venner som fortsatt lager innhold for det ytre høyre. Ifølge Lauren tror de ikke lenger på det de sier, men de kan likevel ikke slutte.

– De får ikke en vanlig jobb etter alt de har sagt på internett. De er gisler for publikumet sitt.

Fra frilansjournalist til «tradwife»

Etter å ha laget innhold til Youtube og produsert flere dokumentarer som frilansjournalist, trådte Lauren inn i rollen som husmor.

– Hvis jeg gifter meg ung, er vakker nok, ikke blir feit, lager nok mat og er underdanig ovenfor mannen min, vil ekteskapet mitt være en suksess. Det var det jeg ble fortalt i «trad»-verdenen, og det var det jeg også formidlet.

Selv om hun alltid strebet etter å følge disse reglene hun trodde var oppskriften på suksess, følte hun seg fortsatt ikke lykkelig.

– Jeg prøvde hele tiden å gjøre disse tingene så godt jeg kunne, men mannen min fortsatte å fortelle meg at jeg ikke var bra nok. Han skrek til meg, forlot hjemmet mange dager av gangen og truet med skilsmisse. Til slutt fikk han besøksforbud.

Lauren slet med å akseptere hva som skjedde med henne fordi det ikke stemte med det hun trodde på og hadde promotert for følgerne sine.

– Det som er morsomt, er at jeg ble et offer for min egen propaganda, og jeg trodde ekteskapet mitt feilet fordi jeg ikke fulgte instruksene godt nok.

Kollapsen av internettimperiet

Veien tilbake til virkeligheten krevde mer enn at ekteskapet raknet.

– Det krevde blant annet at hele mediehuset jeg jobbet for, Tenet Media, kollapset, fordi det viste seg å være finansiert av Russland.

For Lauren handlet det ikke lenger bare om politikk. Det handlet om hele livet hun hadde skapt.

– Å kvitte meg med oppskriften jeg hadde, og si at jeg tok feil, betydde at jeg måtte rive opp hele grunnlaget for virkeligheten min. Jeg har bygget karrieren, vennskapene og moralen min rundt det.

Samtidig som hun gikk i terapi begynte virkelighetsoppfatningen hennes å slå sprekker.

– Til slutt måtte jeg innse at systemet jeg brukte for å leve livet og tolke verden ikke ga meg noe positivt, og det hjalp meg ikke med å forstå realiteten min. Det krevde en hel del lidelse for å innse det.

Noe av det som hjalp henne på veien, var at hun hadde drevet med journalistikk ute blant folk.

– Du klarer ikke å sitte i en flyktningleir og snakke med ekte mennesker og samtidig tenke at de ikke er mennesker.

Norges unike tillit

Lauren snakker om hvorfor hun tror USA og Canada har blitt så polarisert, mens det i Norge fortsatt holdes saklig debatt mellom uenige parter.

– Tilliten dere har til media gjør det mulig for dere å ha en nasjonal samtale, noe vi ikke lenger er i stand til. Det er et veldig mektig verktøy som Norge kan bruke for å fikse polariseringen.

Hun får ikke betalt for å møte på festivalen og takket tidligere i år nei til 3000 dollar for å være med på en podcast.

– Jeg vil være her fordi det blir en samtale med ekte mennesker, der de kan se meg som et menneske.

Lauren kommer ofte tilbake til viktigheten av å gå ut døren og se det virkelige liv utenfor skjermen.

– Internett er forferdelig akkurat nå. Du kan hente informasjon fra internett, men hvis du ikke kan bekrefte det i virkeligheten, så har du svaret ditt der.

Håpet

Selv om splittelsen på nett har gått langt, har Lauren ett håp.

– Mitt oppriktige håp akkurat nå er at vi har nådd et punkt av utmattelse.

Hun ser tegn til dette i USA. Spesielt peker hun på mellomvalgsresultatene hvor Demokratene gjorde et brakvalg.

– Det viser at vi skjønner at vi går i ring. Vi ble lovet null nye kriger, bedre økonomi og mindre korrupsjon. I stedet fikk vi kryptosvindel, en krig mot Iran og det at ingen har råd til noe. Til slutt vil folk bytte til noe annet.

Hun håper skiftet ikke bare skjer i valglokalet, men også i måten folk snakker sammen på.

– Jeg bryr meg ikke om du er venstre- eller høyreorientert. For å fikse splittelsen på internett trenger vi at folk er villige til å snakke med hverandre.

Lauren kommer til Norge med håp for fremtiden til unge som har vokst opp på internett.

– Det man kan gjøre, er å ha menneskelige samtaler. UD

RADIKALISERT: Lauren Southern vokste opp i Surrey i Canada. Mangel på tilhørighet førte etter hvert til at hun ble radikalisert på internett.

SVIGERMORS DRØM?

Nå er det snart juleferie, og flere studenter vender snuten hjem til en helt ny familie.

TEKST: Marie Dysvik
FOTO: Fredrik Robsahm Kjølberg
ILLUSTRASJON: Oliva Isaksen

Kanskje var det ryktet om den mystiske kjærestegarantien som lokket deg til Trondheim. Svigermor, derimot, dekker garantien ikke. Årets største pakke er nemlig ikke under treet, men i døren hos din nye svigerfamilie, og den skal du få gleden av å åpne selv. Dusken veileder deg trygt over glattisen, og det første møtet med din nye svigermor.

Mor vet best

Arnhild Litleré er antagelig en av Norges mest profilerte svigermødre. Hun spiller rollen som Britt i komiserien *Side om side*. Litleré kan betrygge deg med at dere sitter i samme båt, og at nervøsiteten er gjensidig.

– Som mor vil man være spent og håpe at man liker denne spesielle personen. Svigermor kan jo tenke på dette i lang tid, og det kan være gjensidige nerver rundt det første møtet.

Som svigermor ønsker man det beste for barna sine. Man vil at gjesten skal trives i hjemmet og familiedynamikken. For å virkelig la julefreden senke seg, vil det likevel være fornuftig å la skuldrene følge etter. Nerver er helt normalt, men Litleré har løsningen.

– Prøv å senke skuldrene. Svigermor vil at du skal trives og slappe av. Ting tar tid. Vær litt avventende og høflig, men ikke overhøflig slik at du går rundt i en anspent atmosfære. Det er ikke nødvendig å revolusjonere det første møtet med overflødig begeistring eller entusiasme.

Arnhild Litlerés tips til første møte med svigermor:

1. Ta med en kake, kanskje svigermors favoritt.
2. Senk skuldrene. Spenningen og nervøsiteten er gjensidig for begge parter.
3. Ta tiden til hjelp og bli kjent gradvis. Vær nysgjerrig og åpen, og still spørsmål.

Men hva hvis...

Nervøsitet og høye skuldre kan resultere i krisemaksimering. Drømmen om det perfekte førsteinntrykket hører hjemme i julefilmenes verden. Du må nok regne med både en keitete introduksjon og et klamt håndtrykk. Skulle du likevel tråkke i julegrøten, kan Litleré betrygge deg med at svigermor er både empatisk og tålmodig.

– Man har mange, mange sjanser hos svigermor. Det er lett å sette seg inn i vedkommendes situasjon, og det er absolutt rom for å «feile» hos svigermor.

STJERNESVIGERMOR: Arnhild Litleré portretterer Britt i humorserien *Side om side* fra NRK. *Foto: NRK*

HJERNETÅKE: Hilste Jens Vatne egentlig på svigermor?

Skulle du tilfeldigvis møte Britt i døren første juledag, ville det vært fornuftig med en annen tilnærming for å bli kjent.

– Britt har jo lyst til å bli god venn med det nye svigerbarnet med én gang. Hvis hun ikke blir det, vil hun nok føle seg ekskludert og utenfor, sier Litleré og humrer.

Fra fronten og tilbake: et julemøte uten make

Men ikke alle rekker å bake, og for fysikk- og matematikkstudent Jens Vatne ble tiden knapp for kake. I fjorårets juleferie blomstret både kjærligheten og spontaniteten. Vatne ble nemlig invitert på besøk hjem til svigermor i Bergen. Turen gikk over sjø og land, og ble nokså tåkete for en nervøs mann.

– Det var veldig uforberedt at jeg skulle dit. Jeg gledet meg til å møte svigermor, men jeg var jo litt nervøs. Jeg husker ikke om jeg gikk for håndtrykket i døra engang. Det hele var ganske tåkete.

Likevel beskriver Vatne det første møtet som hyggelig og spennende. Han stolte på magefølelsen og forsøkte å være seg selv.

– Jeg bestemte meg egentlig for å bare være meg selv og ikke gjøre noe spesielt ut av møtet. Dette var forhåpentligvis en person jeg skulle ha mye kontakt med, så da var det best å være meg selv, istedenfor å late som at jeg var en annen.

Etter det første møtet var det likevel knapt med tid til å senke skuldrene. Den påfølgende dagen var det nemlig duket for juleselskap med resten av kjernefamilien.

– Jeg var ti ganger mer nervøs for juleselskapet. Det var både nye tradisjoner og nye folk jeg aldri hadde møtt før. Jeg hadde bare én person å klenge meg til, og det var kjæresten min.

GJENSIDIGE SOMMERFUGLER: Svigermor er nok også spent før det første møtet. *Foto: NRK*

Redningen kom fra ukjent farvann gjennom interessen for det maritime, da en annen i juleselskapet delte engasjementet for sonarer og ubåter. Moralen i det hele er at den gode praten som regel flyter naturlig med nysgjerrighet og åpenhet.

– Ta det med ro og vær åpen for gode samtaler. Finn et felles samtalegrunnlag og still litt spørsmål.

Avslutningsvis råder han deg til å ha en positiv innstilling og smile, så langt det lar seg gjøre.

– Ingen er ute etter å ta deg. Alle foreldre ønsker det beste for barna sine og har lyst til å bli kjent.

Samme prosedyre som i fjor, Jens?

I år håper Vatne på å gjenta den spontane suksessen med enda et julebesøk til Bergen, kanskje med en kake i hånden denne gangen. **UD**

Tre gode råd fra svigermøteveteranen Jens Vatne:

1. Smil og vær deg selv.
2. Still spørsmål, ta det med ro og vær åpen for gode samtaler.
3. Finn noen felles interesser å snakke om. Hvis du går tom for spørsmål kan du alltid spørre om barndomshistorier eller bilder av kjæresten din.

EN STUDENTS BERETNING OM BUDSJETTERTE MIDDAGER

TEKST og FOTO: Tora Kraft

Den beryktede middagen: en tidstyv og en økonomisk byrde i den travle hverdagen. Har matinfluenser Sandra Storm løsningen?

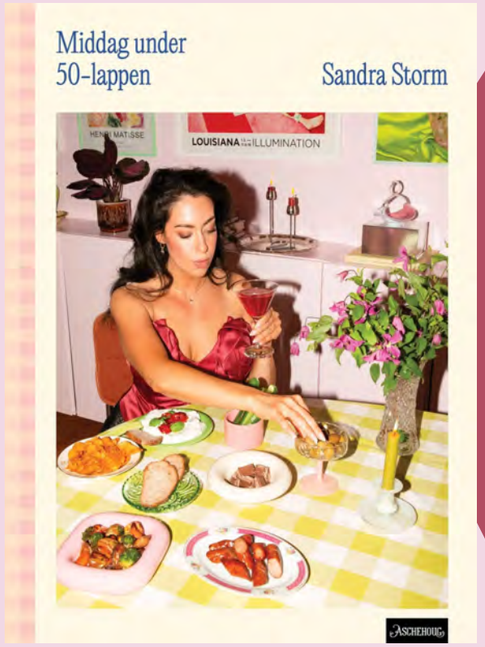
Hver dag, mellom alle kastene, skal man prestere å fôre seg selv med et fullverdig måltid. Høstens nye utgivelse, *Middag under 50-lappen* av Sandra Storm, trer frem som redningen. Med bare én handletur lover hun en måned med smakfulle middager til under 50 kroner. Konseptet er fristende, men fungerer det i praksis?

For verdien av åtte middager ble boken anskaffet, og handlelisten ble studert nøye før ferden til butikken. En time og noen ryggsmerter senere er handlelisten nesten fullført. Det ble tidlig erfart at en måned er lang tid å handle for, og at det derfor ville vært bedre å dele opp i mindre etapper.

UFORUTSETTE UTGIFTER PUNKTERER KONSEPTET

Til matlagingen krever Storm visse basisvarer som hun ikke har inkuldert i budsjettet, ettersom «dette er noe alle bør ha i skapet». Et godt tips, men dessverre koster også disse varene penger, og de må handles inn før de kan få æren av å bli fast inventar på studentkjøkkenet. Basisvarene er tatt med i beregningen her.

Etter handleturen var kontoen 1671 kroner fattigere. Storm har lagt inn en restematsmargin, og for en måned beregner hun 20 middager. Det betyr at prisen blir 84 kroner per middag. Løftet på omslaget er altså allerede brutt.

MISVISENDE: Omslaget lover sjokolade, men boken ber aldri om at det skal handles inn. *Omslag: Aschehoug*

SPENNENDE SMAKER: Honningglasert laks med kokosris revolusjonerte den dagligdagse riskokingen.

RETT OG SLETT DIGG: Sterk tunfisk med søtpotet kommer til å lages igjen og igjen og igjen.

LUN FAVORITT: Budsjettvennlig coq au vin ble en favoritt, hovedsakelig fordi den kan slenges sammen i én gryte.

SKJULT PERLE: Til tross for overvekten av kylling, står ertekremen frem som en skatt i oppskriftene og fortjener å være mer enn bare et tilbehør.

Noen retter etablerer seg raskt som favoritter. Budsjettvennlig coq au vin er en lun høstrett og kan lages i én gryte. Honningglasert laks med kokosris byr på spennende smaker og en ny favorittmåte å koke ris på. Sterk tunfisk med søtpotet kommer garantert til å lages flere ganger. Det samme gjelder den varme ertekremen, som er tilbehøret til flere retter.

Boken byr også på gode smakstips. Provencekrydderet viser seg å være en god investering. Det samme gjelder det lyse kjøttbuljongspulveret.

Etter noen dager med kjøtt dukker et åpenbart spørsmål opp: Hvor er vegetarrettene? Storm byr kun på fugl, fisk og fe. Ikke alle er vegetarianere, men man trenger ikke å være vegetarianer for å bli lei av kylling.

Nettopp mengden av kylling blir tydelig når handlelisten krever en pose full av frosne kyllinglår. Enkelt, skriver Storm. Ensidig, tenker jeg, og undrer på hvor mange kyllinger det er i én pose.

KOM IKKE I MÅL

Dette er sannheten: Eksperimentet ble ikke fullført. Det viste seg vanskelig å legge faste rammer for middagene. Til tross for restematsmarginen ble ikke målstreken for oppskriftene krysset, grunnet en rekke praktiske hindre. Studentens hverdag er uforutsigbar. En rekke ganger ble den planlagte middagen avbrutt av livet, mangel på tid eller et annet måltid.

Konseptet er ikke markedsført som spesifikt for studenter, og sånn bør det forbli. De fleste av oppskriftene krever ovn, og på studentkjøkkenet tar det 90 minutter før det blir middag. Denne tiden kan nok helt sikkert benyttes til andre ting, om den gnagende sulten tillater konsentrasjonen å slippe til.

Det ville ikke ha vært et problem å somle gjennom oppskriftene, hadde det ikke vært for at ingrediensene står og råtner i kjøleskapet. Fryseplassen som var tilgjengelig har for lengst blitt brukt til de frosne kyllinglårene og grønnsakene fra handlelisten.

Resultatet, etter bare åtte middager spist, er en salat av litt for gamle grønnsaker slengt sammen natten før en togreise hjem. Forlatt i kjøleskapet var en kurv vasne gulrøtter og en utgått, klumpete fløte, kjøpt i nettopp den store størrelsen fordi kokebokforfatteren rådet til det.

Sandra Storm byr på ganske spennende og enkle oppskrifter i *Middag under 50-lappen*. Boken er også svært pen, med flotte fotografier av Sara Tonning. Konseptet boken er bygd på, derimot, kommer til kort.

Middagene tar for lang tid – tid man ikke har før ingrediensene blir dårlige. Jeg vil anbefale å heller bruke boken som inspirasjon enn som en timeplan. Oppskriftene egner seg best til å spres utover litt lengre tid enn én måned.

ALT-I-ETT-GRYTERETTER SOM LAGER SEG SELV

TEKST: Tobias Svendsen | FOTO: Isabelle Marty Bye

Disse oppskriftene hjelper deg dessverre ikke med å bestå eksamen, men de sørger for at du kan spise ordentlig mat i en travel studiehverdag.

KNUS LASAGNEPLATENE: Gi en advarsel på forhånd hvis du har du en italiener i kollektivet.

De fleste av oss kan kjenne seg igjen i dramatikken som oppstår støtt og stadig på kollektivets kjøkken. Dersom du er uheldig og har samme middagstid som romkameraten din, strekker antall kokeplater aldri til. Selvsagt har en av dine romkamerater også satt kjelene i oppvaskmaskinen uten hensyn til at du er fysen på middag i dette øyeblikket.

Disse rettene kan lages i én gryte og er enkle å porsjonere ut i matbokser, slik at du har middag for hele uken. Da slipper du å stresse med å lage mat, og du kan heller bruke energien din på den eksamenen du mest sannsynlig ikke har begynt å lese til enda.

LASAGNESUPPE

Har du lyst på lasagne, men ikke tid til å sette av halvannen time på kjøkkenet? Frykt ikke, denne lasagnesuppen gir god lasagnesmak på en tredjedel av tiden. Om du lar den stå til dagen etter, trekker pastaen til seg mer væske slik at den blir tykkere i konsistensen.

SLIK GÅR DU FREM:

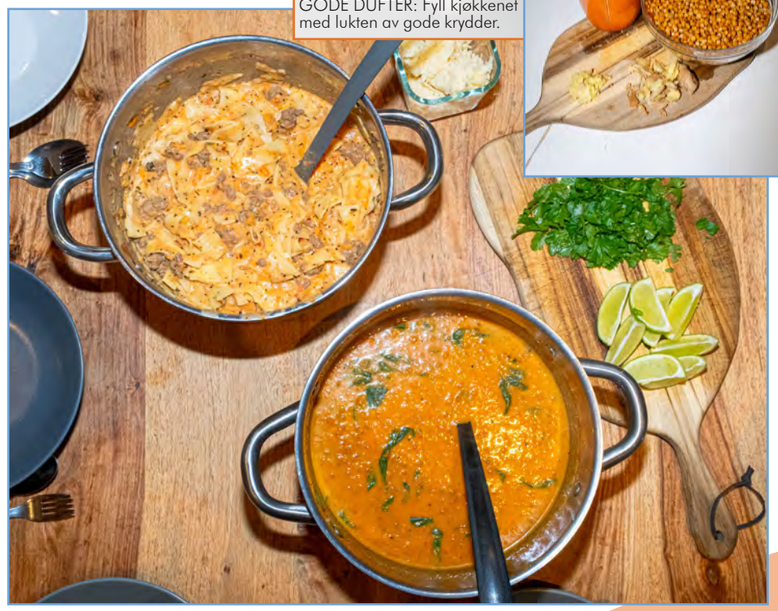
1. Finhakk løk og gulrot (eller riv gulrot med rivjern).
2. Stek karbonadedeig sammen med gulrot og løk.
3. Tilsett hakkede tomater, vann, buljong og krydder.
4. Kok opp.
5. Ha i knuste lasagneplater og kok til de er «al dente».
6. Rør inn matfløte.
7. Server og topp med revet ost eller porsjoner ut i matbokser og sett i kjøleskapet.

DETTE TRENGER DU TIL FIRE PORSJONER:

400 g karbonadedeig eller kjøttdeig etter ønske
1 gul løk
200 g gulrot
1 ss olje
1 boks hakkede tomater
8 dl vann
2 buljongterninger
260 g lasagneplater (eller annen type pasta)
3 dl lett matfløte (vanlig matfløte eller kremfløte kan brukes for ekstra fylde)
Revet ost til topping
Oregano
Basilikum
Hvitløkspulver
Salt
Pepper

GODE DUFTER: Fyll kjøkkenet med lukten av gode krydder.

INDISK LINSEGRYTE (VEGANSK)

Denne krydrede linsegryten holder deg både varm og mett hele uken. Den kan sammenlignes med en varm klem, noe man gjerne trenger mer av i denne mørke og kalde tiden.

SLIK GÅR DU FREM:

1. Finhakk løk og hvitløk. Skjær gulrot og paprika i små terninger. Har du en blender, kan du slenge alt i blenderen, så sparer du litt tid.
2. Sil av og skyll linsene.
3. Varm opp olje i en stor gryte. Fres løk, paprika og gulrot i noen minutter til de mykner.
4. Ha i hvitløk og revet ingefær og fres i 1–2 minutter.
5. Rør inn krydderne og stek i ett minutt. Rør kontinuerlig slik at det ikke svir seg.
6. Tilsett linser, tomater, kokosmelk, vann og buljong.
7. Kok opp og la det småkoke uten lokk i 10–15 minutter til gryten har tyknet. Rør av og til.
8. Rør inn spinat mot slutten av koketiden.
9. Smak til med salt og pepper.
10. Server med ris eller nan på siden og topp med lime og koriander.

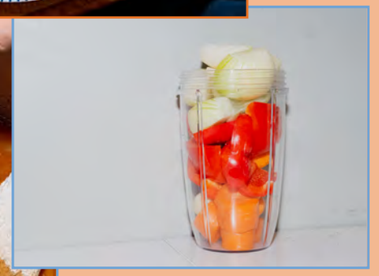
Føler du deg fin på det, kan du også ha med tilbehør som mangochutney eller raita.

DETTE TRENGER DU TIL FIRE PORSJONER:

3 bokser hermetiske røde eller brune linser (bruker du tørkede, må disse tilberedes som anvist på pakken
først)
1 gul løk
2 fedd hvitløk
1 paprika
400 g hakkede tomater
1 boks kokosmelk
1 ss revet ingefær
4 dl vann
2 grønnsaksbuljongterninger
2 ts karri
1 ss garam masala
1 pakke babyspinat
Koriander og lime til garnityr
Nan eller basmatiris som tilbehør

KRYDRET OG NÆRINGSRIK: Denne gryten metter både kropp og sinn.

Lesekrisen blant unge: Fleip eller fakta?

TEKST:
Nora Skårsmoen Øverland, Selma Celeste Lunde og Meron Daniel

FOTO:
Bertine Søderblom

ILLUSTRASJON:
Ida Elvheim Johansen

Til tross for erklært lesekrise blir den fysiske boken stadig mer populær. Vi spør studenter og akademikere om svar.

– Det er mer avhengighetsskapende å være på nettet fremfor å lese en bok. Intensiteten av hvor mye dopamin man får når man skroller er vanskelig å gjenskape når man leser, innrømmer nanoteknologistudent Amit Roopan.

Han forteller at skjønnlitteraturen drukner i eksamenspensum, som har tatt alt av lesetiden hans de siste årene. Han tenker at for ungdom er det nok enda vanskeligere å plukke opp en bok, og at mange av dem lett faller i dataspillfellen.

De siste årene har det blitt gjort mye narr av «performative lesere» som først og fremst er opptatt av å bli sett med en bok i hånden.

– Det å bruke bøker som en identitetsmarkør er ikke nødvendigvis feil, og uansett om lesingen er performativ eller ikke, så får du noe ut av det. Sånn er det jo med mange ting i livet.

Roopan mener at det rett og slett er sånn det er å være menneske. Man bryr seg om hvordan man blir oppfattet, og dette behøver ikke nødvendigvis å være en dårlig ting.

– Det er bedre å være en performativ leser enn en performativ hater. «Pick your poison», avslutter Roopan.

Leser på treningssenteret

Sivilingeniørstudent Hans Henrik Gjeruldsen ser til den dystopiske romanen *Fahrenheit 451* av Ray Bradbury for eksempel på hvorfor sosiale medier er til å skylde på for lesekrisen blant unge.

– I boken er kortfattede medier og sport et virkemiddel for å fordumme befolkningen. De får kortere oppmerksomhetsspenn og blir lettere distrahert. Dette er ekstremt relevant for dagens samfunn, hvor medieuttrykkene stadig blir kortere samtidig som vi gjør det dårlig på alle disse testene, forklarer studenten.

Han mener problemet på et vis også er kulturelt. Man har uendelig med ressurser her i Norge. Bøkene ligger tilgjengelig, og mulighetene har aldri vært større. Men han tenker at vi blir påvirket negativt av den tiden vi lever i.

– Teknologien har kanskje blitt for avansert med algoritmer som belønner kontroverser. Så skapes det enda mer polarisering og splid, og da får man helt ulike interesser.

Gjeruldsen mener vi trenger en kulturell forandring. Han mener også at lesing, for eksempel på bussen, kan ses ned på, og at dette kan skyldes janteloven. Man skal ikke skille seg for mye ut.

– Kanskje man blir usikker og derfor ser ned på de som velger å gjøre noe annerledes og lese, forteller studenten.

Selv sier han at han leser på treningssenteret, et par sider mellom hvert sett.

– Det er mye bedre enn å «doomscrolle». Mange tar opp telefonen bare for å ha noe å fikle med, så da synes jeg dette er en bedre distraksjon.

Sosiale medier eller boka?

Når sosiale medier ofte får skylden for at unge leser for lite, kan det også virke som om mange begynner å bli lei av å konstant være pålogget.

Professor i allmenn litteraturvitenskap Siv Gøril Brandtzæg ved NTNU tror den nye bølgen med interesse for bøker kan skyldes nettopp dette.

– Vi har i så lang tid vært logget inn i den digitale verden. Folk er lei av skjerm, rett og slett. Jeg tror det finnes en lengsel etter det analoge, sier hun.

Hun trekker frem den fysiske boka som en kontrast til det digitale. En bok kan man ta på, bla gjennom, oppbevare i bokhylla og komme tilbake til. På sosiale medier, derimot, kan man fort miste kontroll over tiden man bruker og all informasjonen man får opp.

– Der det digitale fremstår som noe veldig flyktig, er litteraturen noe bestandig. Med en bok har du kontroll over mediet. Du kan lukke og åpne den, mens med sosiale medier er det fort gjort å miste kontroll over tiden din.

«PICK YOUR POISON»: Nanoteknologistudent Amit Roopan mener at lesing er bra uansett formål, performativt eller ei.

BEDRE ENN Å SKROLLE: Sivilingeniørstudent Hans Henrik Gjeruldsen synes bøker er en bedre distraksjon enn sosiale medier.

LENGSEL ETTER DET ANALOGE: Professor i allmenn litteraturvitenskap Siv Gøril BrandWtzæg mener at folk er lei av å være logget inn i den digitale verdenen. *Foto: NTNU*

Brandtzæg mener også at litteraturen kan gi oss en pause fra fokuset på oss selv, noe som sosiale medier ikke kan på samme måte.

– Mange er lei av selvfremstillinger og posering i sosiale medier. Litteraturen kan tilby historier om andre mennesker enn deg selv, andre verdener og andre samfunn.

Denne lengselen merker hun også blant sine egne studenter. Litteraturvitenskap ved NTNU har fått en sterk oppgang i søkere, uten at fagmiljøet selv har gjort noe særlig for å påvirke dette.

Videre forteller hun også at hun legger merke til at flere studenter aktivt legger vekk mobilen for å lese.

– Studentene ønsker i økende grad å kjøpe bøker. De vil ikke lese dem på nett eller skjerm, de vil ha den fysiske boka.

– Det er en modningsprosess

Selv om interessen for bøker ser ut til å øke, viser Pisa-undersøkelsen for 2026 at norske ungdommers leseferdigheter har blitt dårligere. Brandtzæg mener noe av forklaringen ligger i at forholdet vårt til lesing endrer seg med alderen.

– Når du er tenåring, er du litt motstandsløs. Du har ikke utviklet evnen til å motstå fristelser. Når du er ferdig med skolen, blir lesingen et fritidselement, noe du selv velger å gå til, og ikke noe som blir påtvunget deg.

Hun mener dermed at dårlige leseresultater blant de unge ikke nødvendigvis betyr at de aldri kommer til å finne lesegleden.

– Det er håp for dem som gjør det dårlig på Pisa-undersøkelsen om at de også finner frem til boka på egen hånd, og ikke fordi læreren tvinger dem til det.

Samtidig er det litt ironisk at en veldig stor del av denne nye lesetrenden har vokst frem nettopp i de sosiale mediene mange vil logge seg av.

– Det er paradoksalt at det analoge trender på sosiale medier. Det er noe rart med det. Men hvis det lokker folk inn i bøkenes verden, er det veldig fint.

Brandtzæg påpeker at det viktigste ikke nødvendigvis er hvordan unge finner frem til litteraturen, men bare at de faktisk gjør det.

– Uansett hva du leser, så er det bra. Om det er romaner, fantasy, science fiction eller annet. Vi som jobber med litteratur er ikke snobber, men den som vil studere litteraturvitenskap må tåle å lese bøker som utfordrer.

Må trene opp lesekondisen

Førsteamanuensis Kari Spjeldnæs ved Høyskolen Kristiania har forsket mye på lesing, og hun tror bakteppet for den nye lesetrenden er sammensatt. Hun ser på «Boktober» og «Leseglede» på sosiale medier som et godt tegn på en ny utvikling blant unge.

– Jeg tror noe av det trendy som ligger i den økte interessen for lesing er knyttet til at man opplever at man ønsker å få med seg det som skjer, å fordype seg. Det handler om å være til stede i øyeblikket, forteller Spjeldnæs.

Spjeldnæs skrev boken *Lesekrise* i forlengelse av doktorgraden sin om lesing og digitalisering. Konsentrasjon er et viktig nøkkelord i forskningen hennes, særlig i en tid der mobiltelefonen er lett tilgjengelig.

– Først og fremst vil jeg si at jeg forstår at studenter leser mye pensum og ikke får tid til skjønnlitterære bøker. Men å lese litt er som å gi seg selv en gave, betrygger Spjeldnæs.

Å lære seg å lese lange tekster kan sammenliknes med å trene opp utholdenhet i løping, og Spjeldnæs mener det er fullt mulig å trene opp konsentrasjonen.

– Vil du trene konsentrasjonen din, hjelper det å bestemme seg for det, legge mobiltelefonen i et annet rom og si til seg selv: «I dag holder det at jeg leser i et kvarter». Å være oppmerksomt til stede er en vane som går an å lære seg, men det krever tid og en beslutning, forteller Spjeldnæs.

Likevel viser forskning at skjønnlitteratur er bra for vår psykiske helse fordi det demper stress og uro. Derfor har Spjeldnæs en klar oppfordring:

– Ikke tenk på at du skal være flink eller at du må lese en bok på 500 sider. Ikke still for store krav til deg selv, det viktigste er å komme i gang.

HEIER PÅ LESING: Førsteamanuensis Kari Spjeldnæs mener det viktigste er å komme i gang med lesingen. *Foto: Kristiania*

TUNGT: Programkoordinator på Litteraturhuset Herman Nesse sammenligner det å starte å lese med å dra på treningssenteret for første gang. *Foto: Litteraturhuset*

En ny måte å lese på

Programkoordinator Herman Nesse ved Litteraturhuset i Trondheim peker på hvordan unge nå til dags leser på en helt annen måte enn generasjonene før.

– De er mye bedre på overflatelesing, samt det å lese kort for å finne ut hvor de skal hente det viktige innholdet fra, sier han.

Han nevner også sosiale medier som en mulig årsak.

– Alt har blitt snuttifisert. Mye på skjerm går så fort, som gjør at man blir dårligere på å lese. Alt er på Tiktok nå, selv NRK.

Lesing blir kvantifisert

Nesse mener samtidig at ikke alle lesetrender er bra. Den siste tiden har man sett at det har blusset opp apper som Goodreads og Storygraph hvor man kan loggføre bøkene man leser. Enda dette kan være en sosial måte å motivere hverandre til å lese, så peker Nesse på at dette også kan være problematisk.

– Man har «reading challenges», som får en til å spørre seg om man leser for de riktige grunnene eller om man leser bare for å få høyere tall?

Videre sier han at lesing blir kvantifisert på lik linje med alt annet. Man har sett noe lignende med løping, med apper som Strava som også har blitt populære.

– Altså, det finnes mer skadelige sosiale medier enn Goodreads. Det kommer jo an på hva du leser. Noen bøker krever mer av deg enn andre, og du får mer ut av noen enn andre, mener programkoordinatoren.

Nesse understreker samtidig at man skal unngå å bedømme andres lesevaner og at så lenge man får noe ut av lesinga, bruker hjernen og får lagt vekk telefonen, så er det bra.

– Å sette seg ned for å lese er jævlig tungt første gang, men det er akkurat som første gang på treningssenteret. Det tar tid, forklarer programkoordinatoren.

UD

... Hedvig
– Tar humornorge med storm

Den høye brunetten og den lave med rødt hår har tatt verden med storm. Bli bedre kjent med komikerduoen.

TEKST og FOTO: Aya Mefredzh
ILLUSTRASJON: Pernille Leine Nilsen

MED PÅ LEKEN: Duoen er glad i å sette hverandre ut. *Foto: Max Aakre Kristiansen*

BAKTUS OG KARIUS: Disse damene kan lage hull i hodet ditt med sin enorme sjarm.

Sunniva Schøyen og Hedvig Malling Heitmann møttes for første gang på dramalinjen på Rud videregående skole i Bærum. De kjente til hverandre, men ble først venner da Sunniva etterlyste en romkamerat til kollektivet sitt.

– Jeg fikk et innfall om å sende Sunniva en melding. Helt siden da har vi vært samboere, forteller Hedvig.

Venninnene snakker unisont til tider. De forteller om at de har hatt alle andre relasjoner enn å være kjærester.

– Hedvig føles mer som en søster, søsteren som jeg aldri fikk, sier Sunniva.

Det må opplyses om at Hedvig har en biologisk søster. Om hun vil erstatte henne med Sunniva, er derimot ikke kjent.

Fra Storsalen til livets store sal

Både Sunniva og Hedvig var med i Studentersamfundets Interne Teater (SIT). Under UKA 2023 satt de opp barneforestillingen *Den gangen onkel Kulle ble sprø*. Dette skulle vise seg å være en milepæl for forholdet deres.

– Vi kødded mye på hjemmebane, men gjennom SIT fikk vi satt kreativiteten vår i system, sier Sunniva.

På UKErevyen i 2025 var duoen med som skuespillere og i forfatterkollegiet.

– Vi satt igjen med en overflod av sketsjer som ikke ble brukt, forteller Sunniva.

Med disse sketsjene fikk duoen ideen til å sette opp et show. Så tok arbeidsledigheten grep om begge to i januar 2026. Da begynte de å legge ut innhold på sosiale medier.

– Vi satt begge to i stuen og bare surret rundt oss selv. Så satte vi opp en struktur for å få ut innhold på Instagram-brukeren vår, sier Hedvig.

Kjente fjes begynte å følge kontoen. Etter kun tre måneder kom tilbudet fra NRK.

– Det føltes som at det hadde blitt skrevet et manus for at dette her skulle gå, forteller Sunniva.

Idet Sunniva forteller dette, spør en forbipasserende mann om retningen til Universitetet i Oslo. Sunniva og Hedvig prøver å forklare hvor det ligger.

– «We are outside the Norwegian broadcasting building», prøver Hedvig etter beste evne å forklare.

Mannen gikk feil vei uansett.

Treffer målgruppen

Sunniva og Hedvig setter opp showet sitt *Sunniva eller Hedvig* i 2027 både i Oslo og på Studentersamfundet i Trondhjem. For de som lurer, er showet en slags minirevy.

– Vi blir stadig vekk overrasket når mennesker med alle slags bakgrunner sier at videoene våre er morsomme, sier Sunniva.

Målgruppen på Studentersamfundet er soleklart studenter. Likevel har duoen klart å appellere til en annen målgruppe på nettet.

– På Instagram ser vi at vi har en eldre målgruppe, og det synes vi er stas. Det kan være vanskelig å treffe folk mellom tjuefem og trettifem år, mener Sunniva.

Hedvig trekker på smilebåndet når hun forteller om hvor mye de gleder seg til å opptre på Samfundet igjen.

– Det er så hyggelig å spille for studenter og venner, sier Hedvig.

Alltid vær snill

Undertegnende satt på bakken under intervjuet. De spurte om rumpen min var kald. Det var den ikke, men det var hyggelig at de spurte. Selv etter en karriereboost, virker de fortsatt veldig jordnære.

– I situasjoner der jeg er med Hedvig føler jeg meg mest vanlig og mest som meg selv, forteller Sunniva.

Sunniva synes det er enkelt å hente frem sitt ekte «jeg» rundt Hedvig.

– Det er kjempestas å jobbe for NRK, men vi kjenner fremdeles på noen usikkerheter når

KLATRE: Vennene klatrer ikke bare opp karrierestigen, men også i trær.
Foto: Max Aakre Kristiansen

vi legger ut ting. Vi vil jo at folk skal like det, sier Hedvig.

Sunniva forteller at det å ha sine forbilder som kollegaer fortsatt er litt uvant. Likevel oppfatter ikke deres forbilder seg selv som hevet over andre. Da får komikerduoen litt perspektiv på ting.

– Det som er positivt med å få så mye oppmerksomhet, er at man får mer selvtillit i det man gjør. Det er viktig å anerkjenne at vi faktisk jobber i NRK, og at vi har fått til noe. Man trenger den selvtilliten for å klare å få til mer, forteller Sunniva.

Så sier Sunniva med et lurt smil om munnen at man alltid må være snill.

Under denne delen av samtalen går Steinar Klouman Hallert tilfeldigvis forbi. Han møter blikket vårt og sier hei.

Det virker som at Marienlyst byr på høy trivsel for sine kringkastingsarbeidere.

– Vi er et lite team med unge mennesker. Det er bare et kjempepluss at vi har lave skuldre og god stemning på jobben, sier Hedvig.

Hedvig gjesper en usedvanlig stor mengde.

– Jeg er ikke trøtt, jeg bare gjesper veldig mye som personlighetstrekk. Jeg må ofte si på jobb at jeg ikke synes at ting er kjedelig, jeg bare trenger mye luft oppi hjernen for å prosessere alle videoene jeg ser på, sier Hedvig mens hun gjesper.

Den laktoseintolerantes verste mareritt

Har dere undret over hvilke oster Sunniva eller Hedvig ville konsumert under sitt siste måltid? Her kommer svaret til både forrett, hovedrett og dessert.

– Husker du da vi var på meny og smakte gruyère? Hedvig retter spørsmålet mot Sunniva.

De er enige om at denne osten ville blitt forretten. Duoen er likevel uenige om mengden de vil konsumere. Vi går videre.

– Selv om jeg ikke har smakt den, ville jeg valgt mont d´or til hovedrett, sier Hedvig.

Gourmander serverer ofte osten med hvitløksbrød, men Sunniva kommer med et lurt alternativ.

– Eventuelt kan man bruke parmesan til å dyppe med, sier Sunniva.

Hedvig angrer på at hun hypotetisk spiste så mye gruyère til forrett, for nå begynner det å bli lite plass i magen. Og vi har fortsatt desserten å tenke på.

– Jeg er en som liker å stable matbiter oppå hverandre. Så jeg vil stable Synnøve sin Gudbrand-brunost oppå Selbu blå og Norvegia vellagret, konkluderer Sunniva.

Hedvig sliter litt med å finne den perfekte desserten, så et kompromiss må bli inngått.

– Jeg elsker egentlig manchego, men det er ikke noen bra dessert. Vi sier tynne skiver med det, da, oppsummerer Hedvig.

KRANGEL: Hvem sin veske er dette?
Foto: Max Aakre Kristiansen

Vennskap til døden skiller dem ad

Sunniva og Hedvig er flinke skøyere, men vi lurer på hvordan de stiller seg til et mer seriøst kjent dilemma.

Et tog er rettet mot et udefinert antall mennesker. På det andre sporet ligger de ti menneskene de er mest glad i. Hvor mange mennesker må det ligge på sporet som toget er rettet mot før de drar i spaken og dreper sine nære og kjære?

– Jeg tror det skulle vært sinnsykt mange mennesker før jeg hadde kjørt toget over hele familien min, sier Hedvig.

Fallhøyden for Sunniva er at hun kommer til å bli dypt deprimert uten ønske om å fortsette å leve lengre.

– Hvis det er sånn at jeg ikke får skylden, og jeg bare må leve med at jeg har knertet halve jordens befolkning, så blir det halve jordens befolkning, sier Sunniva.

Dilemmaet utløser et par sukk fra begge to, så vi vet at det er en vanskelig vurdering. Sunniva presiserer at Hedvig er en av hennes nærmeste. Dermed oppstår det et paradoks.

– Da hadde vi drept hverandre. Ingen av oss kunne utføre dilemmaet, og det andre scenarioet kunne ikke ha utspilt seg, understreker Hedvig.

Barndomsminner

Hvilken følelse kan komikerduoen huske å ha følt allerede som barn?

– Det blir fort negative følelser jeg kommer på fordi det sitter så tydelig i kroppen. Jeg tror kanskje jeg følte meg enten såret eller ensom. Jeg tenker på de gangene jeg ble hentet veldig sent i barnehagen, forteller Sunniva.

Hedvig husker at hun var mye sint som barn, spesielt overfor sin mor.

– Jeg har en eldre søster som jeg kranglet masse med. Mamma sin filosofi var å ikke bryte inn i krangelen og aldri ta en side, forteller Hedvig.

Det ble mye nedlatende snakk fra søsteren, noe som er vanlig mellom søsken. Det skulle ikke mye til før Hedvig ble sint på henne.

– Jeg ante ikke hvordan jeg skulle ta igjen. Så jeg var mye sur, og jeg slo og sparket henne. Hun har faktisk et arr i ansiktet fra da jeg klorte henne. Å være fysisk slem var det eneste våpenet jeg hadde, forteller Hedvig.

Sunniva tilføyer at hun var bekymret og redd som barn.

– Jeg var veldig sjenert, men «look at me now, little motherfucker», sier Sunniva og ler.

Disse følelsene gikk dypt inn på duoen som barn, men de resonnerer seg frem til at det er lite som henger igjen i voksen alder.

– Jeg og søsteren min har det veldig fint nå. Jeg klorer henne ikke og kan ikke stjele klærne hennes lenger. Mange av hovedproblemene er ute av verden, sier Hedvig.

Fra skjerm til scene

På tross av at jobben til Sunniva dreier seg om å skape medieinnhold, er hun ikke på sosiale medier. Komikeren føler seg negativt påvirket etter å ha brukt sosiale medier.

– Jeg sletter Instagram etter at jeg har gjort det jeg skal gjøre der. Jeg kjenner at jeg er på jobb når jeg er på sosiale medier og trenger å koble av totalt når jeg kommer hjem, forteller Sunniva.

Hedvig har en annen tilnærming og er mye på sosiale medier.

– Iblant får jeg noen gøye ideer mens jeg skroller og begynner å spinne videre på dem. Ellers er jeg helt «amøbe i hjernen». Jeg ser på videoer samtidig som jeg spiller *Hay Day* og ser på *Forræder*, forteller Hedvig.

Sunniva trekker frem at dette er et perfekt eksempel på ulikhetene til komikerduoen.

– Vi er bestevenner fordi vi åpenbart er veldig like, samtidig som vi er ulike på de perfekte områdene. Jeg elsker å bruke ordet bestevenn fordi det gjør meg så liten i voksen alder, sier Sunniva.

Sunniva ser mye på tv, og det er spesielt dokumentarer hun er glad i. Hun føler at det er det bidraget hun står for når de skal parodiere innhold.

–De intellektuelle tingene kan du komme med, de mer amøbiske tingene kan jeg komme med, sier Hedvig til Sunniva og ler.

Sunniva synes det er positivt at Hedvig kan kose seg med skjerm.

– Det gjør at Hedvig har mye i banken som vi kan ta av og videreutvikle, konkluderer Sunniva med. **UD**

TRILLEBÅR: Hedvig Malling Heitmann og Sunniva Schøyen benytter seg ikke av fortauet på andre siden.

Dusken kultiverer:

Kreative lesesaler for de uunngåelige leseplagene

TEKST: Lovise Hansine Røli-Gjervik
ILLUSTRASJON: Kaja Søreng

Har du prokastinert siden studiestart? Her er de tre beste lesestedene for å få ræva i gir før eksamen.

Hagen i Teknostallen

Det er mange som helst ser at Hagen forblir en skjult perle. Her kan man sitte sammen med så mange grønne planter at man jevnlig er nødt til å kontrollsjekke at man ikke faktisk har havnet ute i skogen en sommerdag.

I Hagen er det mange steder hvor man kan sitte med både datamaskin og skrivebøker. I tillegg finner man tilbud som kaféen Snurr, kaffebaren Slabberas, den asiatiske restauranten Glød og mye annet bare et steinkast unna i samme bygg.

Teknostallen ligger like ved Gløshaugen, bare ti minutters gange unna.

For natteravnene er dette derimot ikke et særlig godt tilbud, ettersom Teknostallens åpningstider er 07–18 i ukedagene og 10–17 i helgene.

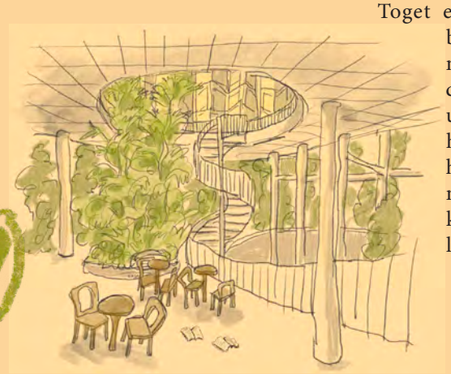

Toget

Har du periodebillett hos ATB? Da kan du godt utnytte den ved å ta med pensumbøkene på toget og ture rundt i sone A med fin utsikt som varierer hele tiden.

Uten å betale for flere soner kan du ta turen helt fra Trondheim S til både Hovin stasjon i sør og Skatval stasjon i nord. Når du har kommet frem til det stoppet du vil av på (her anbefales Melhus i sør eller Stjørdal i nord), er det bare å finne en kafé hvor du kan tilbringe den resterende tiden.

Toget er både roligere og mer behagelig enn bussen, og i motsetning til på kaféer har du en mye mer spennende utsikt der. Regionstogene har sjelden kafévogn, så hvis du har lyst på en ekstra næringsrik lunsj (eller kvelds), kan det derfor være lurt å smøre den på forhånd.

Graffi Grill Midtbyen

Restauranten Graffi Grill Midtbyen har tilbudet «Les og lunsj» for alle studenter. Her kan man sitte i andre etasje, som blir gjort om til en lesesal mellom 11–16 på hverdager og 15–22 på søndager. Dette er et tilbud for de som ikke er like eventyrlystne som togfarerne.

Graffi tilbyr gratis internett og rimelig lunsj. Lunsjprisen ligger opprinnelig på 149 kroner inkludert drikke, men med både studentrabatt og «cashpoints» blir måltidet enda rimeligere.

Her er det viktig å være obs på at Graffi Gill Solsiden ikke har Les og Lunsj-tilbudet, og at dette kun er noe som er mulig å delta på i Midtbyen. Dermed kan du dessverre ikke gå rett fra eksamenslesing til Solsiden-festligheter på fredagskvelden.

Agnes Nordvik sin debutroman er ikke for alle

TEKST: Setaree Mastoury Christensen

Sterk tematikk knyttet til overgrep, sorg og psykiske plager blir skildret i *Kyssemerket*. Nordvik gjør dette med stor troverdighet og presisjon.

«Et hjerte er risset inn ved siden av låret mitt». Slik starter Agnes Nordvik sin debutroman. Vi møter Ella. Hun er 20 år og bor i Paris. Da hun var 10 år gammel mistet hun moren sin til kreft. Det er årene før og etter dette øyeblikket vi blir presentert for i *Kyssemerket*.

Boken gir lite informasjon om Ella, moren og «han» som brukte henne. Det er kun små glimt vi får vite om. Likevel får vi side på side om Ellas kroppslige fornemmelser. Vi blir dratt inn i hennes indre tanker og dypeste følelser, og tvangen Ella føler på kjennes til tider som om den er ens egen.

Samtidig gjør den noe veldig mange andre bøker ikke mestrer: Den gir et ordentlig innblikk i hver minste detalj i øyeblikkene som skildres. Dette er noe av det beste ved boken. «Jeg surrer strikken rundt fingrene, lager knuter med den». Det er ekte.

Temaene som tas opp i *Kyssemerket* er sterke. Det er vonde og intense skildringer om sorg, død, overgrep og utnyttelse. Disse er skildringer som ikke vil passe for alle og enhver.

Intensiteten og smerten bygger seg opp gjennom boken. Jo bedre vi blir kjent med Ella, desto sterkere blir følelsene hennes. Det er intenst, det er vondt, og det vekker ubehag hos leseren.

De tunge temaene blir likevel diskutert og lagt frem på en god måte. Det er mange bøker som forteller om lignende temaer. Nordvik mestrer dette med større troverdighet enn de fleste. Jeg tror på hvert ord som blir skrevet, og hvert ord som blir sagt. Selv om det er vondt, vil jeg lese videre.

Oppsettet til boka kan likevel til tider være utfordrende. Tid og rom finnes ikke, og noen ganger må du lese en hel side før du forstår om det er Ella 16 år eller om det er Ella 20 år som blir skildret. Etter man har vent seg til dette oppsettet er det likevel en av styrkene til romanen.

På samme måte kan det til tider være vanskelig å forstå nøyaktig hva som blir skildret. Prater Ella om moren som stryker henne varmt over ryggen, eller er det «han» som stryker henne langs trusekanten? Nettopp denne måten å skrive på gjør det givende å lese. Du kan gjøre det du vil ut av ordene, og det kjennes ut som det er nettopp det Nordvik vil.

Det er en lettlest bok. Gjennom korte kapitler kan man ofte rase gjennom det som blir skildret. Til tross for dette setter tematikken og ordene seg når boken er lukket og lagt til side. Den er fin å starte med om det er lenge siden man har lest en hel bok.

Dette er en debut gjort på mesterlig vis. Nordvik viser sine skriveevner samtidig som hun skriver en fengende bok som er vanskelig å legge fra seg. Hun skriver hjerteskjærende ærlig, og hun leverer en bok som setter spor.

Omslag: Cappelen Damm

Thomas Dybdahl med ny EP: – Jeg har ikke så mye å være melankolsk for

TEKST: Maria Bruvik
ILLUSTRASJON: Alexander Barstad

Med en karriere på over 25 år har Thomas Dybdahl rukket å gi ut en rekke album, lage filmmusikk og bli et kjent navn for mange.

Thomas Dybdahl har vunnet flere høythengende priser som Spellemannprisen og Amandaprisen, og han har vært nominert til en Grammy-pris for to av albumene sine. Kanskje har du

SPENT: Musiker Thomas Dybdahl gledet seg til å spille i Olavshallen 7. november. *Foto: Johannes W. Berg*

også fått et nytt forhold til ham etter deltakelsen hans i *Hver gang vi møtes* i fjor.

I 2020 slapp Dybdahl albumet *Fever*. Dagen etter stengte Norge ned.

– Albumet fikk aldri møte publikum på scenen slik det var tenkt, sier Dybdahl.

Den 23. oktober, seks år senere, kom *Endless Sky*. Det er en musikalsk oppfølger som vender tilbake til det varme, soulpregede og lekne uttrykket fra *Fever*.

Gledet seg til å spille i Trondheim

Denne gangen skal musikken fra albumet få det livet på scenen som forgjengeren ikke fikk. Dybdahl vendte tilbake til Trondheim 7. november for å spille konsert i Olavshallen.

– Det er noe majestetisk over Olavshallen, og jeg gleder meg helt sinnsykt, fortalte musikeren da vi pratet med han like før EP-en skulle slippes i oktober.

Dybdahl virket i alle fall klar for at musikken skulle ut i verden da vi spurte om han gledet seg til slippet.

– Jeg har faktisk en nedtelling på telefonen og teller ned antall dager. EP-en slippes fredag 23. oktober og består av sju låter.

Her finner vi både tidligere utgitte singler og tre helt nye spor.

– Forbindelsen til *Fever* er ingen tilfeldighet. Tanken var å videreføre følelsen og lyden direkte: «Hvis dette var neste spor på *Fever*, hvordan ville den låte?».

Avslutningslåten «Feels Like Love» ble til på en kveld i studio der Dybdahl og produsent Håvard Rosenberg jobbet på instinkt uten å overtenke.

– Alt fra J. J. Cale til Nina Simone via Silk Sonic og Dina Ögon finnes inni her et sted, sier han.

TIDSMASKIN: Thomas Dybdahl mener at musikkens kraft er å ta folk tilbake til gamle minner. *Foto: Johannes W. Berg*

«Melankoliens mester» vil få folk til å smile

Musikken hans beskrives ofte som melankolsk. I 2019 kalte Avisa Nordland ham for «melankoliens mester». Det vil Dybdahl nå snu med sin kommende EP. Åpningssporet «I Never Even Knew Your Name» er skrevet med et helt enkelt formål.

– Å få folk til å smile. Den handler om et tilfeldig møte som aldri ble til noe mer, men som likevel vekket tanker og drømmer om hva som kunne ha blitt.

Dybdahl har gått fra en melankolsk verden til en varmere og mer leken tilnærming.

– Jeg har blitt en annen type enn den jeg var i starten av min karriere. Ting har gått bra. Jeg har det bra. Jeg har ikke så mye å være melankolsk for egentlig, sier musikeren om retningen til den nye musikken.

Det er kanskje ikke så dumt å vende blikket litt oppover. Tittelsporet «Endless Sky» er en del av en EP som tar med seg noe av det gamle uttrykket, men også reflekterer nye impulser fra de siste årene.

Musikk som tidsmaskin

Selv om nye utgivelser står for tur, er ikke Dybdahl nødvendigvis ferdig med det han har laget tidligere.

– Forholdet mitt til de gamle låtene har endret seg med tiden.

Selv om han har blitt en mildere type med årene, liker han fremdeles å spille de eldre låtene.

– Det blir nesten som en tidsmaskin. Det er musikkens ultimate kraft å dra folk tilbake til en tid i livet. Ved hjelp av én enkelt låt kan du plutselig befinne deg tilbake i et fint eller vondt minne.

Flere artister blir ofte lei av å spille sine eldre låter, men dette gjelder ikke for Dybdahl. Han trekker frem at det er fint å besøke gamle minner med publikumet sitt.

– Jeg har et kjempefint publikum som jeg har blitt voksen sammen med.

Etter deltakelsen hans på *Hver gang vi møtes* merket han en endring i publikumet.

– Det kom en del yngre publikum, men jeg spilte ikke så mange av låtene fra programmet, så det gikk raskt tilbake til mitt kjernepublikum.

Lager filmmusikk

Ved siden av arbeidet med egne låter har Dybdahl laget mye musikk til film.

– Det er en spennende og annerledes prosess å skrive filmmusikk.

Musikeren sier at det handler mye om hvem musikken lages for og hvilken sjanger den skal bevege seg i.

– Det å da gå tilbake til å skrive egne låter gir en annen type frihet, men det er kjempefint med en blanding. Det ene inspirerer det andre.

Dette ser vi også i sporet «My Soul Is On Fire», duetten med Frøkedal, som opprinnelig tok form gjennom arbeidet med filmen *Tilbake til Tottori* av Arild Østin Ommundsen og Silje Salomonsen.

– Stemmen til Frøkedal er nydelig. Den fungerer for min del som en tidsmaskin som tar meg rett tilbake til 70-tallet.

Kanskje er det nettopp nye samarbeid og impulser som gjør det spennende å følge en artist over tid, mens man fortsatt føler seg hjemme med de gamle låtene.

– Det tar dritlang tid å bli flink i noe

Om Dybdahl skulle starte musikkarrieren sin i dag, hadde han gitt noen råd til seg selv. Disse gjelder også andre unge musikkspirer.

– Jeg hadde sagt til meg selv at jeg må bli god på sosiale medier. Jeg liker det ikke, og føler meg som Bambi på isen. Bruk også all din ledige tid på musikken. Det tar dritlang tid å bli flink i noe.

Han nevner også verdien av å kunne opptre solo.

– Det åpner for flere muligheter, som å spille på små, kule steder drevet av ildsjeler rundt om i landet, avslutter han. **UD**

Fem kjappe

Dahls eller Lervig?
– Farlig spørsmål. Egentlig er det Lervig, men jeg synes det er dårlig gjort å måtte velge når jeg er i Trondheim.
Den beste konserten du har vært på?
– Radiohead på Roskilde i 1997.
Bygd eller by?
– By.
Studio eller live?
– Jeg er en litt sjenert type, så studio trekker kanskje det lengste strået. Studioarbeid er litt som gruvearbeid der man graver etter de gode låtene. Live er mer en øyeblikksgreie hvor jeg kan få en «connection» med publikum.
Hvis du skulle studert noe nå, hva ville du ha studert?
– Grafisk design, eller noe annet innenfor design. Dybdahl beskriver seg selv som en nysgjerrig type, men med mindre kapasitet enn nysgjerrigheten skulle tilsi.
Drømmesamarbeid?
– Det måtte ha blitt noe sånn halvveis inn i countryverdenen, kanskje Kacey Musgraves.

Årets album 2026

Musikkredaksjonen i Under Dusken og Radio Revolt sier farvel til nok et år ved å samle opp de 20 beste albumene 2026 har bydd på.

Rektor

– før og nå

Hvor tidlig kan man begynne å si at et album eldes som en god vin? *før og nå* er fortsatt i det stadiet hvor det kjennes ut som å drikke sin første vinflaske alene. Hver låt er et glass som er både jævlig og fantastisk, for det gjør vondt på akkurat riktig måte. Låter som «søvnignovemberfleretankerfærrevenner» er brent fast i hjernen min. Jeg er på nippet til å håpe at en emobølge treffer Norge de neste årene, men jeg frykter at det skal mye til for å skape et album som er så altoppslukende som dette.

– Emilia Brahim

Albumomslag: Rektor

Vildebjønns selskap

– Skrike høyt og spytte litt

Det hviskes om en ny, ung visebølge her til lands, og med debutplata *Skrike høyt og spytte litt* tar Vildebjønns selskap sin rettmessige plass i front. Med absurde, sylskarpe tekster og beina godt plantet i en lang visetradisjon låner trioen elementer fra jazz. Dette skaper et helt unikt lydbilde som skiller seg ut i den yrende mengden av visemusikere. Vil du høre groovy låter om huldrer i bybildet og arrløse tømmerhuggere mens en tåre renner ned over kinnet ditt, er dette plata for deg.

– Marie Anne Dam Nielsen

Albumomslag: Dagen er ødelagt

HC og Subaru

– BYGDETRAPEN

Sidan HC gav ut låta «Brauten» i fjor, har det lege i lufta at eit nyskapande og potensielt livsendrande album kjem til å kome. Leiande opp til albumet, vart det utan forvarsel sleppt ein eksplosjon av ei låt med den legendariske produsenten Gud. Utruleg nok måtte låta vike for åtte nye låtar med ei imponerande liste med samarbeidsartister. *BYGDETRAPEN* står utan sidestykke i norsk hiphophistorie, og albumet markerer eit før-og-etter-skilje i den norske rappundergrunnen.

– August Øyehaug Sellevol

Albumomslag: BYGDETRAPEN

Rigla

– Sendebud fra sandkassa

I begynnelsen av september slapp Rigla et av årets største høydepunkter fra den norske musikkscenen. *Sendebud fra sandkassa* er en innovativ blanding av folkemusikk, visepop og jazz. Den etterlengtede platen har vært under produksjon i over to år, noe som virkelig merkes. Hver minste detalj, fra raslende trommeslag til varme, harmoniske vokaler med hjerteskjærende tekster, skaper et perfeksjonert sluttresultat.

– Eirik Opheim

Albumomslag: Diger

Hayeminol

– Ingen vår i år

Dette kompromissløse bandet har sikret sin plass i det norske rockemiljøet med denne skiven. Hayeminol beveger seg inn i det frie og sjangerløse med elementer fra post-pønk, fuzzy psykedelia og nostalgisk funky rock. Man vet aldri hva som blir det neste når man hører gjennom. I det ene øyeblikket er det moshpit-verdig støy, og i det andre vakre vokalharmonier som gjør deg emosjonell. *Ingen vår i år* har et gjennomgående preg av nostalgi, og Hayeminol bærer den norske rockearven videre.

– Andrea Fagermoen

Albumomslag: Tarmkylling Records

JOGGEDRESS

– Super G

Til tross for å ha åpenbare inspirasjonskilder, evner Joggedress å skape et originalt og autentisk lydbilde på *Super G*. Over skitne synter, harde basser og DJ-Screw-inspirert produksjon blir vi møtt med tekster om alt fra ensomhet og lengsel til fest og dop. Selv de tilsynelatende overfladiske aspektene ved tekstene får dypere, melankolske lag i samvær med de atmosfæriske beatene. Alt dette, i tillegg til albumets sømløse rytme, gjør det til et av årets mest imponerende album.

– Torkel Seim Barstad

Albumomslag: Tryllegang Records

Superføkk

– Superføkk!

På debutalbumet sitt viser bandet Superføkk at alt er lov. I løpet av tre låter utforsker de et landskap mellom jazz, prog, støyrock, elektronika og no wave. Resultatet er en eksplosjon av energi, kreativitet og musikalsk lekenhet. Det går fra høygir til svevende lydpartier, før det plutselig bryter ut i disko. Det skjer stadig noe nytt, og man vet aldri helt hvor bandet skal ta veien videre. Likevel henger det hele godt sammen. Dette er et debutalbum som både overrasker og begeistrer.

– Milla Ruhlin Saltvedt

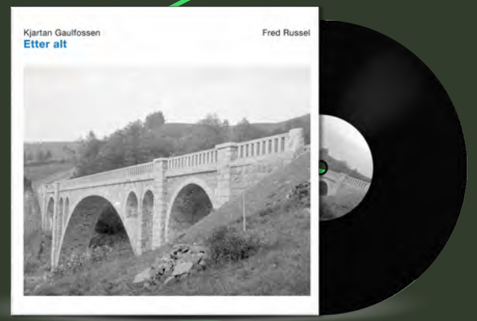
Albumomslag: Superføkk

Kjartan Gaulfossen og Fred Russel

– Etter alt

Sjeldent hører man rap som treffer på alle punkter, men Kjartan Gaulfossen og Fred Russel treffer så inderlig med dette albumet. Framføring, tekst, produksjon og gjesteartister alt er akkurat som man ønsker seg. Det er emosjonelt og vakkert, og du føler hver eneste brist i stemmen og alle de melankolske tonene. Gaulfossens rapp er i perfekt harmoni med Russels jazzbeater, og resultatet er intet mindre enn den aller fineste og mest helhetlige hiphopskiva fra i år.

– Even Ljosland Dalaker

Albumomslag: Fred Russel Productions

Songs for Georgina

– Nothing Compares to the Myriad of Colors / In Your Light, We Will Sing for Someone

Fra de mørke norske skoger spennes en bue, og pilen fra Songs for Georgina treffer et etterlengtet punkt. Den vakre stemmen akkompagnert av akustiske gitarer og organisk perkusjon svever gjennom et lydlandskap der naturen nærmest er sanselig. Albumet har nydelige og såre låter med tidvis mer støy, fuzzy gitarer og trengende vokal og lyrikk. På skranglete og Phil Elverumsk vis debuterer Songs for Georgina med naturtalent, og med et av årets aller beste album.

– Ingeborg De Vibe Bunæs

Albumomslag: Songs for Georgina

Cameron Winter

– Live at Carnegie Hall

Cameron Winters skjærende stemme har splittet de lærde, men etter albumslippet *Live at Carnegie Hall* er det ingen tvil om at det unge geniet hører hjemme i den øvre divisjonen av artister. Winter preker om at Gud er ekte og at kjærligheten rommer både vinnere og tapere. Albumet vil i det ene øyeblikket få deg til å humre lystig, før du i det neste gråter over alle menneskene du mistet på veien. *Live at Carnegie Hall* er storslagen kunst og et av de viktigste internasjonale albumslippene i 2026.

– Sofie Nøklegaard

Albumomslag: Partisan Records

Madmax

– We're bringing dubstep back!

Sjøl om det ikke er dubstep, har debutplata til Madmax en liknende sjargong. De har en herlig blanding av sampling og elektroniske og akustiske lyder. Uttrykket er livlig og utforsker møtet mellom rockegitar, tuba, synter og ekstremt groovy trommer. Dette får meg til å tenke på følelsen av å være i barnebursdag og spise alt for mye kake. Bandet bruker improvisasjon og skeive taktarter for å få lytteren til å ta fram dansefoten, og det får de virkelig til.

– Hedvig Brunner Lie

Albumomslag: Jazzland Recordings

Misty Coast

– Always Sun

Norsk drømmepop blomstrer om dagen, og i front står bergensduoen Misty Coast med sitt femte album *Always Sun*. Albumet er ei plate preget av eufori uttrykt gjennom effekttunge gitarer, glidende synter og Linn Frøkedals flytende og luftige vokaler. Med melodiene i sentrum får lytteren bokstavelig talt drømme seg bort gjennom en bred tematisk reise, vel ivaretatt av albumets trygge, optimistiske undertoner. Dette er et oppløftende album av sjelden kvalitet fra det norske drømmepoplandskapet.

– Caja Madsen

Albumomslag: Melodaze Records

underscores

– U

Generasjonen med åpen tilgang til internett har endelig vokst opp. Ubegrenset inspirasjon og en datamaskin er alt som trengs når underscores lager *U*, et elektronisk hyperpop-mesterverk. Hun sampler seg selv, remikser spor halvveis inn og produserer med en helt unik presisjon. Mellom droppene og syntene får hun plass til å synge om alt fra å røyke i skjul til å være kjent og trans. Tradisjonen med årlig EDM-gull fra Mom+Pop, startet av Porter Robinson og Ninajirachi, fortsetter.

– Frode Årsheim Rutgersen

Albumomslag: Mom+Pop

Sex Magick Wizards

– Suola Ja Noaidi

Med *Suola Ja Noaidi* leverer det norske bandet Sex Magick Wizards sitt sterkeste album hittil. Med elementer fra frijazz, psykedelisk rock, støymusikk og joik skaper bandet et helt unikt musikalsk uttrykk, ulikt noe annet jeg har hørt. Åpningssporet på albumet forklarer at alle låtene du kommer til å høre er ånder, som lever på forskjellige plasser og i forskjellige former. Dette kommer godt frem i albumet med hver låt som sin egen ånd med sitt eget unike uttrykk og historie.

– Emanuel Grevstad

Albumomslag: Is It Jazz? Records

Smøgmænd

– Sputnik

Med *Sputnik* har Smøgmænd sluppet sitt beste prosjekt til nå. Det er vanskelig å plassere duoen i noe eksisterende rapplandskap, for det låter rett og slett ikke som noe annet. Den utenomjordiske sounden og den særegne atmosfæren gjør albumet til en opplevelse i seg selv. Man trenger ikke forstå et eneste ord for å la seg rive med. *Sputnik* er kompromissløst og grenseløst rått, og det fortjener langt mer oppmerksomhet.

– August Langslet

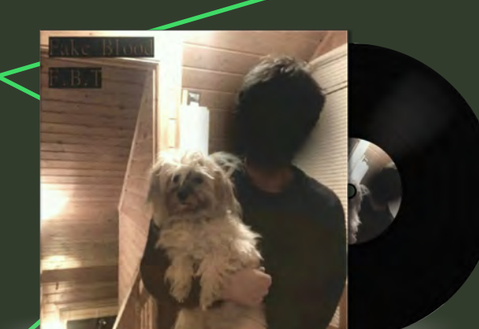
Albumomslag: Myra

F.B.T

– Fake Blood

Melankoli har aldri hørtes så koselig ut før. På 14 låter spretter vi mellom emo, indie folk og kammermusikk, mens fele, munnspill, og en rekke andre varme instrumenter omringer den beroligende stemmen til F.B.T. Den hjemmesnekra produksjonsstilen bærer de personlige tekstene til et nytt nivå av intimitet, og med en kopp kakao i hånden og dette på ørene står tiden nesten stille. Det er lite info tilgjengelig om F.B.T, men etter å ha hørt på *Fake Blood* føles det som en kompis man har hatt i årevis.

– Ådne Solheim

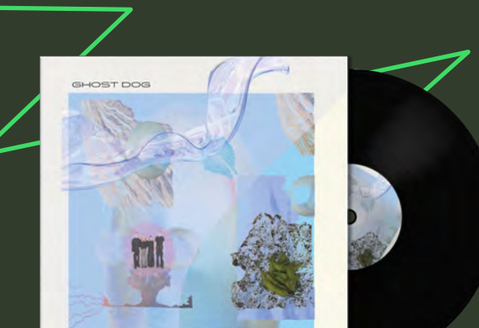
Albumomslag: Blood Moon Patina

Blister Pearl

– Ghost Dog

Dette albumet har fylt et tomrom i musikkhjertet mitt som jeg ikke var klar over at jeg hadde. Et så sprettent, nyskapende og energisk debutalbum er ikke hverdagskost. Blister Pearl, ledet av Åsne Fossmark, blander jazz, elektronika og hiphop. Albumet er en smeltedigel av alt det flotte jazznorge har å by på: spenstige komposisjoner, lekende improvisasjon, spennende teksturer og en stor øse med talent. Hvis du er sulten på heftige groover og vakker lyrikk, er dette albumet verdt å sjekke ut.

– Jenny Kristine Lundkvist Vik

Albumomslag: Pluritone Records

SwagTV

– SWAGTADEM

Den norske rapundergrunnen byr på veldig mye spennende og ikke minst gøyal musikk for tiden. Ledende innen sistnevnte kategori må være SwagTV fra Hov. *SWAGTADEM* er bare utrolig grov musikk fra start til slutt med veldig få minus i boka. Intensiteten i stemmen, kvaliteten på beatene, den merksnodige og vittige lyrikken og hvor fengende det hele er gjør *SWAGTADEM* til en av årets 20 beste skiver.

– Johan Kalvsjøhagen

Albumomslag: SwagTV

Reolô

– Følgefeil

Reolô slår til igjen. Denne runden har musikken en optimistisk tone, selv om tekstene kritiserer små og store tema. Bandet henter inspirasjon fra blant annet folkemusikk, rock og psykedelia, noe som er gjennomgående i albumet. Låtene svømmer i alt fra såre drømmer i «Utopi», dansbar groove i «Manna fra himmelen» til det som kan låte som en hyllest til norsk poprock i «Stenalinas». Med årets album, *Følgefeil*, viser Reolô at de kan gjøre hva enn de vil, og at ingen andre gjør det helt som dem.

– Sivert Fløttum

Albumomslag: Sheep Chase Records

GENA

– The Pleasure Is Yours

The Pleasure Is Yours er debutalbumet til duoen GENA, bestående av vokalist Liv.e og trommeslager og produsent Karriem Riggins. Samarbeidet mellom de to veletablerte artistene var noe få så komme, men alle trengte. Produktet ble et gjennomgående deilig og avslappende jazz-, rap- og soulalbum med kvalitet fra øverste hylle. Liv.e sin sensuelle stemme over Riggins' stødige og rolige jazztrommer er en så slående god kombinasjon at albumet ble et åpenbart valg til årets topp 20.

– Embret Ellingsson

Albumomslag: Lex Records

Musikkbransjen tar ett skritt bakover

I 2026 skulle man tro at kvinner fikk utøve musikk uten å bli seksualisert, men forholdene har gått tilbake i tid.

TEKST: Wendy Wingwei Leung
ILLUSTRASJON: Karen Kurisaki-Sagberg

Om man ikke har levd under en stein de siste månedene, har det vært umulig å ikke ha fått med seg det nye popikonet Zara Larsson. Hun har lenge vært en stjerne i Europa, men har tatt den amerikanske og globale musikkscenen med storm etter et tydelig skifte i profil.

På albumet *Midnight Sun* fra 2025 synger hun om sene sommerkvelder, kjærlighet og det viktigste av alt: å bestemme over sin egen kropp. I bridgen til låten «Hot & Sexy» hører vi linjer som: «I'm done feeling like a prey, watching my back every day», og de største byttedyrene i musikkindustrien er unge kvinner.

Larssons skifte i profil spiller på at hun skal vise kvinner at man kan ha på seg hva man vil og være komfortabel i egen kropp, men grensen mellom det Larsson fremstiller og seksualisering er uklar.

Britney Spears ble et bytte for «det mannlige blikket» i en alder av 15 år. Mediebildet og resten av verden hadde ingen problemer med at hun fikk spørsmål om jomfrudommen sin av mannlige journalister. Bare glem at hun faktisk synger og har talent.

Det mannlige blikket og hyperseksualiseringen av kroppene til disse unge kvinnelige artistene oppsto ikke over natten. Industrien slukte dette konseptet. Det er en kjent strategi i musikkbransjen at sex selger, der objektiviseringen av kvinnelige artister selger flere plater og gir flere avspillinger. Dette går på bekostning av kvinnesynet i samfunnet.

Det var en periode da det tidlige 2000-tallets popmusikere ble erstattet med artister som heller fokuserte på musikken. Kroppspositivitet ble også en trend. Uheldigvis virket det ikke som verden var klar for at dette skulle bli et langvarig skifte, og musikkindustrien har konvertert tilbake til kroppsfokuset.

I popverdenen er kvinner én av to ting: en uskyldig flink pike eller en sexy kvinne i mannens øyne. Industrien har skapt dette skillet og gjort det umulig for en kvinne å være seg selv uten å falle inn under en av disse kategoriene.

Gruppen Katseye er et prakteksemplar på dette tilbakeskrittet. De startet med meningsfulle låter, sterke vokaler og tydelig talent. Men så snart alle i gruppen ble myndige, ble de dyttet ned i en vollgrav av kroppsfokus og søppelmusikk.

Bare se på Sabrina Carpenter. Mye av dialogen rundt henne som artist dreier seg om å plassere henne i en eller annen kategori innenfor et seksuelt uttrykk. Historien gjentar seg, men underholdningsbransjen og publikumet lukker øynene for det.

Trusselen mot en kvinnes mulighet til å uttrykke seg gjennom musikk i rampelyset fortsetter, men det er allikevel kvinnen som får skylden. Når skal verden forstå at det ikke er der problemet ligger?

Dette er en ytring. Innholdet i teksten uttrykker skribentens mening.

Radiorevolt.no

Dette er en reklame fra Radio Revolt, som er en del av Studentmediene i Trondheim sammen med Under Dusken.

RADIO REVOLT

Det nyeste fra Radio Revolt!

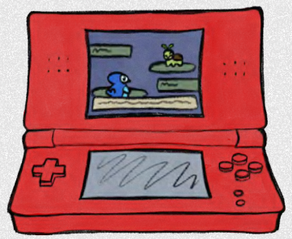
Live på radiorevolt.no
eller som podkast på Spotify

ILLUSTRASJON: Hanna Jeanette Bjørkhaug

Hjem | Musikk | Underholdning | Kultur | Morgen

Nerdeprat

#322 - 30 år med rare dyr som bor i en ball
Alle har et forhold til Pokémon! Vi i Nerdeprat tar for oss denne megaserien og diskuterer omfanget dette universet har hatt. Pokémon dreier seg om så mye mer enn spill. Det har blitt en del av vår felles kultur. God lytting!

PostBluesKollektivet

PBK + Deppespesial
Det er mye å være trist for idet høstmørket setter inn over Trondheim by. Heldigvis har vi i PostBluesKollektivet samlet den tristeste musikken i vår deppespesial, så vi alle kan være triste i lag. Vi er her med deg. Vær trist med oss, vær glad med oss og ikke minst: Hør på vår deppespesial og oppdater den årlige høstlista di!

Blyforgiftning

#35 - Nøørd or naat
Er du usikker på hvor nørd du egentlig er? Da er det godt at Millennium har en episode der vi snakker om akkurat nørds. Vi går gjennom den klassiske gameshow-ideen «nørd or not», og vi kommer frem til en konklusjon om den store forskjellen mellom «nerd» og «nørd». Om du vil høre hva vi i Millennium nørder ut på for tiden, hør på nyeste episode!

Kulturkalender

Sjøl om årets siste utgave er overskygga av eksamensånden, er det fortsatt pauserom å finne i studentenes kulturelle hovedstad.

DANSEWORKSHOP: *PRAXIS MED RANNEI GRENNE – ANDREVALG*

Når? 18. og 25. november og 2. desember, klokka 09:30–11:30
Hvor? Dansit
Selv med NTNUI dans, swingkurs og Trondheims utallige danseguly er kanskje ikke behovet for bevegelse dekket enda. Dansit tar heldigvis ansvar i form av en workshop seint på høstsemesteret. Koreograf og danser Rannei Grenne inviterer til en kveld der utforskning er i fokus. Hun skal lede deltakerne gjennom sin egen metode som hun kaller Andrevalg. Et klart førstevalg, altså, hvis pensumboka ikke leser seg selv.

KONSERT: *ENDELIG JUL!*

Når? 22. november, klokka 16:00 og 19:00
Hvor? Lademoen kirke
Det er snart desember og snart juleferie, endelig. Som student er det ofte vanskelig å finne julestemninga midt i eksamensstresset. Dette vil Samfundets Symforch gjøre noe med. De lover kjente og (i dobbel forstand) klassiske julemelodier for å ringe jula inn. De velger også å holde konserten i ei kirke, som mest sannsynlig vil gjøre både akustikken og stemninga enda mere juleaktig.

TEATER: *STARGATE*

Når? Fra 24. november
Hvor? Trøndelag teater
Det er ikke semesterslutt uten litt skikkelig juleteater. Årets juleforestilling hos Trøndelag teater er *Stargate*. Samme historie som fjorårets store julefilmsuksess skal nå testes som teaterstykke. Det er realistiske hverdagsfortellinger skildra gjennom to døtre som må takle farens alkoholproblemer. Det opplyses om at forestillinga er meint for ungdom og voksne, og den er jo perfekt for eksamensslitne studenter og arbeidsledige voksne.

FORESTILLING: *MY DINNER WITH PUTIN*

Når? 25. november, klokka 19:00
Hvor? Rosendal teater
Dette er ei forestilling som er vanskelig å beskrive. En smart og nær sosial kommentar fylt av mørk humor og Hollywood-drama. Dramaturg og skuespiller Kate Pendry kombinerer historier fra Wien i 1933, Moskva i 2022 og Hollywood i 1955. Her loves det mange lag og flere formater og sjangre. Mere veit jeg ikke. Du må nesten bare finne det ut sjøl.

KONSERT: *JULEKONSERT ACTUALLY*

Når? 27. november, klokka 18:00 og 20:00
Hvor? Skala, Samfundet
For Studentersamfundet er det tydeligvis ikke nok å tilfredsstille klassiskentusiastene. Knauskoret slår seg sammen med S. Møller Storband for å fylle Skala med svingende julesanger. Samfundets sangentusiaster ofrer sine eksamenslesetimer for deg. Om du vil gjøre det samme, får du bestemme selv.

KONSERT: ADVENTSKONSERT MED TKS

Når? 29. november, klokka 18:00 og 20:00
Hvor? Storsalen, Samfundet
I førjulstider skal nærmest alle av Samfundets band reise seg for å blåse opp brystkassa. I motsetning til de to andre konsertene er dette en adventskonsert. På første søndag i advent skal Samfundets sangkvinner utføre sin tradisjonsrike konsert. Knauskoret, Snaustrinda Spelemannslag og Candiss får også være med på scenen.

KONSERT: *FLÅKLYPA GRAND PRIX IN CONCERT*

Når? 8. og 9. desember, klokka 18:00
Hvor? Store sal, Olavshallen
Trondheims Symfoniorkester er i slaget denne høsten og setter opp nok en konsert. Denne gangen er det Norges nasjonalskatt, *Flåklypa Grand Prix*, som står for tur. Filmen fra 1975 er fortsatt tidløs, og med Bent Fabricius Bjerres slagere i orkesterform vil kunstverket være komplett. Tommy Reilly er neppe der med eige munnspill, men «Reodors ballade» vil nok treffe like hardt for det om.

KINOPREMIERE: *DUNE: PART THREE ELLER AVENGERS: DOOMSDAY*

Når? 16. desember
Hvor? Trondheim kino
To av årets største filmer har premiere samme dag. Det høres av en eller annen grunn litt kjent ut. Om du er Marvel-fanatiker eller en vaskekte «Fremen» spiller ingen rolle, for store deler av verden kommer til å sitte i kinosalen med sprengte trommehinner og skader på hornhinna. Uansett om det blir en ny «Barbenheimer» eller ei, er dette virkelig dagen for å tillate seg å bruke seks timer på kino. Det er mørkt ute uansett.

STUDENTENES JULAFTEN I STORSALEN

Når? 24. desember, klokka 10:30–21:00
Hvor? Storsalen, Samfundet
Hvis du ikke er bestevenn med jula, uansett om det kommer av dyre hjemreisebilletter eller dårlige tradisjoner, vil Samfundet likevel sørge for at julaften blir noe flott. Styret vil skape stemning med en tredelt dag. På morgenen er det gløgg og pepperkaker med NRKs juleklassikere på storskjerm. Ved middagstid blir det julemiddag og underholdning. Seinere blir det rigga til *Mariokart*-turnering og brettspill.

NYNORSK

KRYSSORD

TEKST og FOTO: Ingve Aleksander Hetland

			SKIPSBYGGJERI			OPPFINNAR FELGEN	SNÅLE		SVINGI			
			TO LIKE									
GLIS			ISFJELLA									
SÅR	TRENI		SIDAN									
			GLØ									
		DISTRIBUERT										
		LYFTE										
				RUNDT 20% AV LUFTA								
				POET			HISSA SEG OPP	ROPE PÅ				
SURR!												
ETTERSKRIFT I MOTSETNING		DEL AV REG.NR PÅ EL-BIL					ELDSTEMANN		GAMMAL SKULE I TRONDHEIM			
		GIR LOV					FORTISSIMO					
			KVELD									
			SKRÅNING									
ENORM							NØLANDE LYD					

Forrige utgaves løsningsord var: "byer med areal"

Send inn løsningsforslaget til avisredaktor@studentmediene.no innen 13.01.2027 og vær mer i trekningen av en flott premie!

UTDANNINGS- OG EKSAMENSKVISS

KVISSMESTER: Hans Einar Tuhus Fulgum

1. Hva er ex.phil. kort for?
2. Når fikk Norge sitt første universitet?
3. Hvilket var det første landet til å avholde standardiserte eksamener?
4. I hvilket land er verdens lengst kontinuerlig driftede universitet?
5. Hva er «kont» i «konteeksamen» kort for?
6. I hvilket år startet undervisning ved NTH?
7. I hvilken europeisk by ble høyere utdanning standardisert i 1999?
8. Hva heter EUs utvekslingsprogram?
9. *Hvilket universitet i New York City het King's College frem til 1784?*
10. Hvor mange Ivy League-universitet er det?
11. Ved hvilket universitet jobbet Isaac Newton?
12. Hvilken av NTNUs linjeforeninger er eldst?
13. I hvilket år startet undervisning på Dragvoll?
14. Hvem er forsknings- og høyere utdanningsminister?
15. Hva er adressen til NTNUs eksamenslokale på Sluppen?
16. Hvem er den eneste personen som har fått Nobelpris i to forskjellige vitenskapelige kategorier?
17. Hvilket studie hørte tittelen cand.jur. til?
18. Når ble ex.phil. lagt til i fagplanen for sivilingeniørutdanningen?
19. Hva kalles det offentlige forsvaret av en doktorgrad?
20. Hvilken norsk by har flest studenter?

1) Examen philosophicum 2) 1811 3) Kina 4) Marokko 5) Kontinuasjon 6) 1910 7) Bologna 8) Erasmus+ 9) Columbia University 10) Atte 11) Cambridge University 12) Hennes Majestet Aarånen (bygg og infrastruktur) 13) 1978 14) Eileen Fuglesnes 15) Sluppenvegen 14 16) Marie Curie 17) Jus 18) 1997 19) Disputas 20) Oslo

HVILKEN AKADEMISK STILLING HAR DU?

ILLUSTRASJON: Hanna Jeanette Bjørkhaug

0–5 poeng:

POSTDOKTOR

Dagene er lange, lønna er lav og kontrakten er kort. Presset er også stort, det er en lang kø med folk som ønsker seg jobben din. Du kom deg inn, men nå må du klatre opp. Foran deg har du et fjell av publisering og undervisning, og det er for sent å snu.

6–10 poeng:

UNIVERSITETSLEKTOR

Å forelese for bakfulle bachelorstudenter er kanskje ikke drømmen din. Med tårer i øynene ser du de som går i pausen. Du er fast ansatt, og universitetet insisterer på at utdanning er det viktigste de bedriver. Men du vet sannheten, prestisjen ligger i forskningen.

11–15 poeng:

FØRSTEAMANUENSIS

Som førsteamanuensis får du drive forskning, men det krever sitt. Dagene dine går til å søke alle bevilgningene som er tilgjengelig. Publiseringspresset er stort, og du tvinges fortsatt til å holde forelesninger og veilede masterstudenter.

16–20 poeng:

PROFESSOR EMERITUS

Bak deg har du et langt liv i akademias tjeneste, men du har gjort din innsats, og du skal endelig få hvile. Ingen flere forelesninger, ingen veiledning. Du kan lene deg tilbake på kontoret ditt, patte på pipa og nyte pensjonisttilværelsen.

SPITPOSTEN

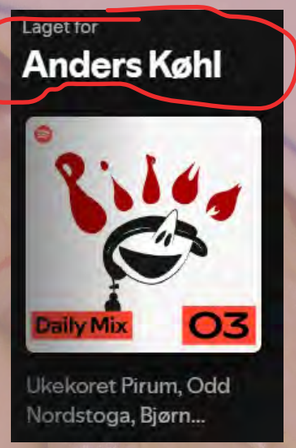
fra lavtysk: erting krenking og hælvette. god juuuuuuuuul da

Registrerer
…at lesar bløt avis
…at har du eggløsning?
…at hvor mye utflod er det i kaka?
…at få smak, æ håpe æ får utflod
…at æ fikk ikke, kainn æ ta ein bit te?
…at barn er små
…at chatta med foids på snap(nonchalant)
…at dansk er deepthroat norsk
…at skje på italiensk er kokain
…at svakt julegave-budsjett?
…at gi en dusk til dine kjære da vel!
…at og legg ut en dusk til julenissen
…at kanskje jeg er voksen nok til å nyte akevittshotet denne jula?
…at alko er alko
…at er du en tisse-vasker
…at eller en vaske-tisser
…at hvorfor går tissen oppover
…at sub-spitting
…at kjend-ish
…at løs-sluppen med truten
…at skikkelig dårlig mus
…at pælmer mandelsteinen på gulvet
…at søsteren min er 09
…at og???
…at ««doomscrolling»»
…at «undergangsscolling»
…at mine beste venner er homofile muslimer
…at NYHET! Under Dusken lanserer Sexy Journalister kalender!
…at All inntekten går til å støtte Studentersamfundet nå som Reitan har trekt seg!
…at Kjøp nå!
…at fentanyl sigarett
…at de kortklipte blondinene er overgang til homoseksualitet
…at vart med gif på vandring
…at shottevandring
…at føttene til Felix
…at har du shotta no??
…at ja, jeg tør ikke gå tilbake nå
…at den e stygg
…at neidå, litt funky kanskje
…at veit du ke som e so jævlig med å vera ilag med eivind?
…at voldelige menn er like farlig som høyder
…at det er 90 pluss
...at det pirrer der det pirres skal
...at pedofili er ut
...at ikke chic
...at niche å være liten
...at knull biden så hardt at han glemmer sitt eget navn
...at mitt brunøye er alltid åpent

bruhhhhhh

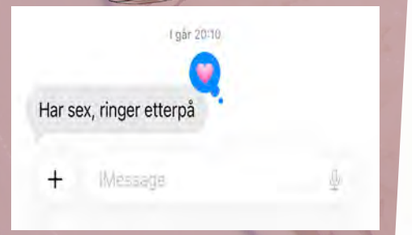

IKKE SOVNE PÅ SIDELOFTET!

Det ryktes at Marked distribuerer nyrer for at Radio Revolt skal gå rundt. Marked selger lommefitte for mikrobenis -Anmeldelse i neste utgave

UKEkoret Pirum slipper hælvette løs: anmeldelse av pirums plateslipp-konsert

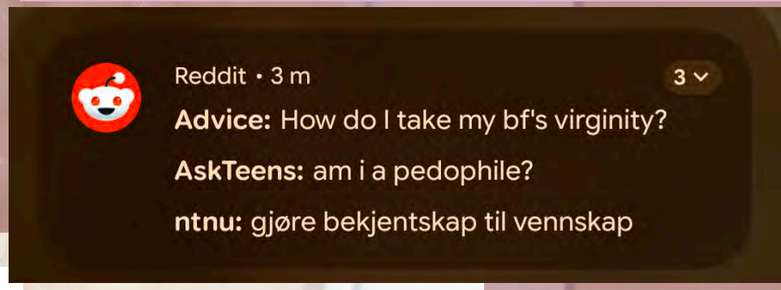
La oss ta det åpenbare først: det var helt jævlig. Åpenbart. Over til det som var enda verre.

TEKST: Malmfrid Rassine Laghærtta

Pirum presenterte sitt nye album på Skala, fredag den trettende. Datoen sier sitt. Guttene var ekle og sleipe som vanlig. Sangene var like jævlige som man skulle forvente, og man revurderte å snu i døren da man allerede før dørene åpnet ble møtt av en gjeng utrangerte pirumpanger, som i sin manglende evne til å gi slipp på glan(d)sdagene, gledelig stemte i på landeplagen Montebello. Som vanlig når man befinner seg på kor-konsert på samfundet må man forvente å måtte utsettes for evinnelige dritkjedelige videosketsjer. Dette var heller intet unntak på pirumkonserten. Det eneste "høydepunktet" var at en av disse sketsjene åpenbart var plagiert fra åpningsporet "Døden", fra Steinkjerbandet Hat's andre album HiDuSjettKossDetSjerUtUttiGangen (2008). En takknemlig referanse for oss som faktisk lytter til god musikk, samt en fin påminnelse på hvor man kommer fra (Bygdenes By mentioned, føkkings Åpen, Lys og Glad) i en ellers grønnjævlig og blodhomofil konsertopplevelse.

Pirum skal forøvrig faktisk få litt ros for at mye av deres repertoar er på überspråket Trøndersk. Undertegnede synes Fitteblekka burde la seg inspirere av dette, i stedet for at vi tvinges til å skrive på u-språkene nynorsk og bokmål av korrekturpolitiet.

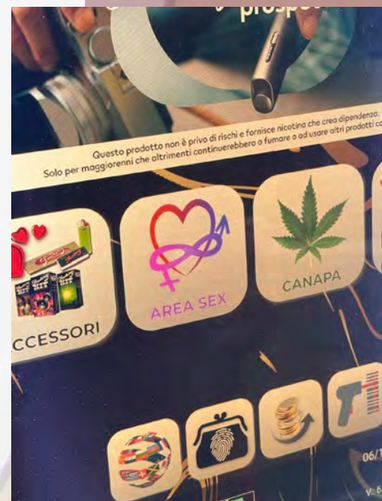
I tillegg til sanger og forsøk på humorinnslag, som førte til at undertegnede måtte tsjugge (helvetes fornorskning) tre halvlitre på underkant av 45 minutter, avslørte en pirumitt at det var Pirum som introduserte Mette-Marit for Epstein, samt sto bak Harald Vs bortgang (ikke spit-kødd assa, de sa faktisk det), så litt kan vi faktisk takke Pirum for. I tillegg fikk en av fitteblekkas avistegnere hederlig omtale, skulle selvfølgelig bare mangle. Positive trønderske tendenser til tross, må vi konkludere med at konserten var en dårlig måte å kaste bort halvannen time en fredagskveld da man heller kunne hatt det hyggelig. Vi venter i skrekk og gru på at Pirum skal slippe sitt nye album, og vi anbefaler heller å høre på Hat's HiDuSjettKossDet S.U.U.G.

Håvard-lederne du aldri fikk:

Og vi avtakker Håvard som redaktør. Men det er mange lederartikler han ikke har fått skrevet. Men vi føler oss i det gavmilde hjørnet i dag (og det går mot jul). Og her følger derfor et lite utvalg:

"Fy faen i hælvette hvor jeg ikke kan fordra de jævla fryseposene"
"Kommunismen tar over. De ser deg (1984 referanse)"
"Ting vi kan lære av Hitler (som leder)"
"Barndommen var gøy"
"Jeg er glad i søsteren min"
"Kont den eksamenen!"

Les

Under Dusken

på nett!

www.underdusken.no